

Nr 5.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1952/53 under femte huvudtiteln, avseende anslagen inom socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.
(3:e avd.)

Socialdepartementet.

1:o **Socialdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1952) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för socialdepartementet en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 skall utbytas mot en kontoristtjänst i Ca 13, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Socialdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 586 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 469 000 kronor.

En kontorsbiträdestjänst i Ca 8 föreslås skola utbytas mot en kontoristtjänst i Ca 13; merkostnaden beräknas till 1 800 kronor. Under hänsynstagande i övrigt till chefslönerregleringen och automatiska löneökningar anses anslaget böra uppräknas med tillhoppa 117 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må

a) besluta, att i personalförteckningen för socialdepartementet en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 skall utbytas mot en kontoristtjänst i Ca 13;

b) fastställa följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	293 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	136 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	124 300
	Summa kronor 586 000;

c) till *Socialdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 586 000 kronor.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2 och 3), vilket innebär en anslagsökning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 61 000 kronor.

Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.

3:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 4—10) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för socialstyrelsen antalet förste byråsekreterare i Ca 29 skall ökas med en, antalet förste byråsekreterare i Ca 27 minskas med en, antalet kontorshbiträden i Ca 8 ökas med tre, antalet skrivbiträden i Ca 6 minskas med ett, antalet förste aktuarier i Ce 29 ökas med en, antalet förste byråsekreterare i Ce 27 ökas med en samt en befattning som förste aktuarie i Ca 27 föras på övergångsstat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 992 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 631 000 kronor.

På grund av ökningen i antalet från ungdomsvårdsskolor villkorligt utskrivna elever från stockholmstrakten föreslås att ytterligare en befattning som eftervårdskonsulent i Ce 24 skall inrättas å skolbyrån. Vidare föreslås att en befattning i högst Ce 11 inrättas för ett biträde vid den på skolbyrån ankommande räkenskapsgranskningen. Såsom tillfällig förstärkning har för innevarande budgetår inrättats en befattning i Cg 29 å skolbyrån. Då arbetsbelastningen icke beräknas bli mindre, anses medel även för nästa budgetår böra beräknas för tjänsten.

För innevarande budgetår har till ersättningar till sakkunniga personer å socialvårdens specialområden samt till arkitekt anvisats 9 200 kronor. Med anledning av att socialstyrelsen hemställt om bemyndigande att som sakkunniga anställa två läkare, varav en för barnvårdsfrågor och en för åldringsvårdsfrågor, anses det böra ankomma på Kungl. Maj:t att pröva huruvida medel utöver nämnda belopp böra ställas till styrelsens förfogande för ifrågavarande ändamål.

En tjänst som förste aktuarie i Ca 27 å statistiska byrån föreslås utbytt mot en tjänst i Ce 29, varvid den förstnämnda tjänsten förutsättes skola föras på övergångsstat. Vidare föreslås uppflyttning av en tjänst som förste byråsekreterare i Ca 27 å lagbyrån till Ca 29 samt inrättande av en befatt-

ning som förste byråsekreterare i Ce 27 å skolbyrån i stället för en amanuens tjänst.

Arvodet till en hos socialstyrelsen anställd läkare såsom sakkunnig för ärenden angående alkoholistvård föreslås höjt från 4 500 till 5 000 kronor för år samt arvodet till generaldirektörens ställföreträdare från 1 200 till 1 500 kronor för år.

Antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster ökas med 3 till 65, medan antalet å övergångsstat uppförda befattningar som skrivbiträde i Ca 6 minskas med en.

Av departementschefen förordade förslag medföra en kostnadsökning av sammanlagt 28 100 kronor. Chefslönerregleringen och automatiska löneökningar föranleda en uppräknings med 332 900 kronor. Den sammanlagda ökningen av avlöningsanslaget uppgår alltså till 361 000 kronor.

Utskottet, som förutsätter att förstärkningen av skolbyrån med en befattning i Cg 29 är rent tillfällig, har i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må

a) besluta, att i personalförteckningen för socialstyrelsen antalet förste byråsekreterare i Ca 29 skall ökas med en, antalet förste byråsekreterare i Ca 27 minskas med en, antalet kontorsbiträden i Ca 8 ökas med tre, antalet skrivbiträden i Ca 6 minskas med ett, antalet förste aktuarier i Ce 29 ökas med en, antalet förste byråsekreterare i Ce 27 ökas med en samt en befattning som förste aktuarie i Ca 27 föras på övergångsstat;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	707 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	16 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	787 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	480 600

Summa kronor 1 992 000;

c) till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 992 000 kronor.

4:o) *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 10 och 11), vilket innebär en anslagsökning med 6 000 kronor i anledning av det rörliga tilläggets höjning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

5:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 11—13), vilket innebär en anslagsökning med 69 000 kronor, avseende samtliga anslagsposter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 417 000 kronor.

6:o) **Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ordsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 13), vilket innebär en anslagsökning med 5 000 kronor för höjning av ombudens arvoden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ordsombud* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 55 800 kronor.

7:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 14), vilket innebär en ökning av posten till rörligt tillägg med 32 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	189 200
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	51 500
Summa kronor 240 700;	

b) till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 240 700 kronor.

8:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 14), vilket innebär en ökad medelsanvisning till reseersättningar med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 92 000 kronor.

9:o) **Arbetsdomstolen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 15—17) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Arbetsdomstolen: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 137 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 115 500 kronor.

Ledamotskapet i arbetsdomstolen medför en relativt betungande tjänstgöring både på grund av sammanträdenas längd och det arbete, som erfordras mellan sammanträdena. En viss höjning av de lägsta nu utgående arvoden anses skälig. De fyra efter förslag av partsorganisationer utsedda ledamöterna åtnjuta f. n., förutom årsarvode om 1 500 kronor, arvode med 30 kronor för sammanträdesdag. Sistnämnda arvoden anses böra höjas till 40 kronor. Ersättarna för nämnda ledamöter uppbära nu arvode med 40 kronor för sammanträdesdag. Dessa arvoden anses böra höjas till 50 kronor. Slutligen utgör arvodet för den särskilde ledamoten för tjänstemannamål f. n. 30 kronor för sammanträdesdag. Detta arvode föreslås höjt till 50 kronor.

Under anslaget ha medel beräknats under antagande, att biträdande sekreteraren är placerad i Cg 25. Medel böra nu beräknas för lön enligt 27 lönegraden. Vidare föreslås att medel beräknas för en kontoristtjänst i Ce 13 i stället för den nu hos domstolen inrättade kameralbiträdestjänsten i Ce 12.

Förslagen föranleda en höjning av ifrågavarande anslag med 4 400 kronor. Härtill bör på grund av chefslöne regleringen och ökningen av det rörliga tillägget läggas ett belopp av 17 151 kronor. Anslaget har alltså uppräknats med sammanlagt 21 551 kronor eller avrundat 21 500 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,
att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	70 700
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	51 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	14 800

Summa kronor 137 000;

b) till *Arbetsdomstolen*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 137 000 kronor.

10:o) **Arbetsdomstolen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, s. 17 och 18), föreslagit riksdagen att till Arbetsdomstolen: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 27 000 kronor.

I sina medelsäskanden för innevarande budgetår upptog arbetsdomstolen 40 000 kronor till inköp av möbler för domstolens nya lokaler samt flyttningkostnader. Departementschefen ansåg sig icke då kunna taga närmare

ställning till medelsbehovet för ändamålet och föreslog att 20 000 kronor skulle beräknas härför, vilket också blev riksdagens beslut. Departementschefen anmäler nu, att Kungl. Maj:t den 21 december 1951 medgivit, att domstolens expenspost får överskridas med högst 25 000 kronor för ifrågasvarande möbelköp. För nästa budgetår beräknas anslaget genom bortfallet av utgifter av engångsnatur kunna minskas med 16 000 kronor trots att till övriga expenser beräknas åtgå ytterligare 6 500 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 kronor.

11:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 19—22) föreslagit riksdagen att till Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 168 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 140 000 kronor.

Socialstyrelsens år 1948 avgivna förslag om förstärkning av förlikningsväsendet anmäldes i 1950 års statsverksproposition. Departementschefen fann sig icke då kunna förorda större utökning av förlikningsmannadistriktet än från sju till åtta. I övrigt ansåg han, att det då föreliggande undersökningsmaterialet icke var tillfyllest för att tjäna som underlag för en bedömning av behovet av en ytterligare utbyggnad. Även för innevarande budgetår har den föreslagna utökningen fått anstå. De ytterligare erfarenheter, som socialstyrelsen redovisat inför nästa budgetår, anses icke vara av beskaffenhet att böra påverka statsmakterna till ett annat ställningstagande än för innevarande budgetår. Den för arvoden till särskilda förlikningsmän m. fl. avsedda anslagsposten anses i anslutning till utgifterna för budgetåret 1950/51 böra bestämmas till 110 000 kronor eller 28 000 kronor mer än för innevarande budgetår.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 168 000 kronor.

12:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 22 och 23), vilket innebär en ökad medelsanvisning till reseersättningar med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

13:o) **Fattigvård i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 29 och 30) föreslagit riksdagen att till Fattigvård i allmänhet för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 900 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 200 000 kronor.

En uppräknig av anslaget anses motiverad med hänsyn till medelsåtgången under de två senaste budgetåren samt den ytterligare belastning, som kan beräknas uppkomma genom att utgifterna för fattigvård åt de nordiska ländernas medborgare numera skola bestridas från anslaget. I avbidan på ytterligare erfarenhet föreslås höjningen begränsad till 700 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Fattigvård i allmänhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 900 000 kronor.

14:o) **Barnavård i allmänhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 30), vilket innebär en anslagsökning med 50 000 kronor med hänsyn till medelsåtgången under de två senaste budgetåren, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnavård i allmänhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

15:o) **Fattigvård och barnavård enligt 1928 års nordiska fattigvårds-konvention m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 31), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård och barnavård enligt 1928 års nordiska fattigvårdskonvention m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

16:o) **Fattigvård och barnavård för lappar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 31 och 32), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård och barnavård för lappar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

17:o) **Bidrag till svenska socialvårdsförbundet.** Kungl. Maj:t har (punkt 21, s. 32—39) föreslagit riksdagen att till Bidrag till svenska socialvårdsförbundet för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 35 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 25 000 kronor.

Departementschefen anför, att åtgärder för att förse ålderdomshemmen med kompetent personal få ses som ett led i de strävanden att förbättra förhållandena inom denna vårdgren, som kommit till uttryck i 1947 års

riksdags beslut rörande grunder för ålderdomshemsvårdens ordnande. Socialstyrelsen har framlagt förslag, som ha samband med *utbildningen av föreståndarinnor* till dessa hem samt rekryteringen till denna utbildning. Vid de kurser för föreståndarinnor, vilka hittills anordnats av svenska socialvårdsförbundet, ha under senare år utbildats omkring 30 föreståndarinnor årligen. Detta antal täcker emellertid ej ens hälften av det av socialstyrelsen beräknade behovet. Styrelsens förslag innefattar därför bl. a. åtgärder, som syfta till att öka tillströmningen till ifrågavarande kurser.

Beträffande *huvudmannaskapet* för utbildningen förordar departementschefen styrelsens förslag att svenska socialvårdsförbundet tills vidare handhar denna uppgift. Socialstyrelsens förslag om att införa skärpta *kompetenskrav* anser sig departementschefen däremot icke kunna biträda. Departementschefen har vidare i stort sett intet att erinra mot socialstyrelsens förslag till ändringar i den hittills tillämpade *kursplanen*, innebärande bl. a., att antalet läskurser utökas från två till tre, varvid den första läskursen skulle förläggas till utbildningens början samt bedrivs i internat. Först sedan någon tids erfarenhet vunnits, anses en mera definitiv utformning av den nya kursplanen böra ske, varvid det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t eller myndighet, som Kungl. Maj:t förordnar, att fastställa kursplan för utbildningen samt ge närmare direktiv rörande densamma. Socialstyrelsens förslag att styrelsen med bidrag av statsmedel skulle erhålla i uppdrag att anordna *kompletteringskurser* för i tjänst varande föreståndarinnor kan departementschefen ej tillstyrka, då enligt vad han inhämtat socialvårdsförbundet har för avsikt att anordna sådana kurser, varvid kostnaderna helt avses skola gäldas av de deltagande föreståndarinnorna samt de kommuner, hos vilka de äro anställda.

Vid beräkningen av *kostnaderna* för ifrågavarande utbildning räknas med att de föreslagna ändringarna i kursplanerna skola kunna tillämpas fr. o. m. läsåret 1952/53. Socialvårdsförbundet har uppskattat kostnaderna — frånsett de s. k. byråkostnaderna — till 44 100 kronor, varav 22 600 kronor utgöra löner till rektorn och assistenten samt 5 300 kronor förbundets andel av pensionsavgifterna för dem. Därest byråkostnaderna inräknas, uppgå förbundets utgifter för utbildningen till omkring 50 000 kronor. Vid den av departementschefen förordade omläggningen av kursplanen tillkomma utgifter för en viss utökning av antalet lektioner samt för undervisnings- och förlägningslokaler m. m. för den första läskursen, vilka beräknas till i runt tal 8 000 kronor. Kostnaderna för utbildningens anordnande skulle alltså stiga till 58 000 kronor.

Departementschefen anser det vara skäligen att staten även i fortsättningen stöder denna utbildning och att detta bidrag fastställes till att i huvudsak motsvara viss andel av förbundets kostnader för utbildningens anordnande. En lämplig norm anses vara att staten påtager sig ungefär hälften av dessa kostnader, vilket för budgetåret 1952/53 skulle medföra ett bidrag av 29 000 kronor. Principen om ett 50-procentigt statsbidrag till

kurskostnaderna — vilken bör gälla även om elevtillströmningen ökar så att kurserna måste dubbleras — har godtagits av svenska socialvårdsförbundet.

Då det anses önskvärt att söka undvika en höjning av kostnaderna för eleverna föreslås, att dessa tilldelas stipendier för bestridande av utgifterna för kost under den första läskursen. Dessa stipendier, vilka ej anses böra vara behovsprövade och beräknats till sammanlagt 6 000 kronor, föreslås utgå av statsmedel och inräknas under förevarande anslag.

Av det till förbundet nu utgående beloppet är en mindre del avsedd som bidrag till annan förbundets verksamhet än utbildning av ålderdomshemsföreståndarinnor. Då bidraget endast utgör en ringa del av förbundets utgifter för ifrågavarande ändamål och ej anses erforderligt för verksamhetens bedrivande, föreslås att nämnda bidrag indrages fr. o. m. nästa budgetår. Av socialvårdsförbundet begärt bidrag till avlönande av en sysselsättningsterapeut anser sig departementschefen ej kunna tillstyrka. Förevarande anslag bör därför upptagas till (29 000 + 6 000) 35 000 kronor.

Dessutom beräknas liksom för innevarande budgetår medel för utgivande av stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever för deltagande i den del av den teoretiska utbildningen, som alltjämt avses skola förläggas till Stockholm, d. v. s. andra och tredje läskurserna. För detta ändamål, vartill medel äskats under nästföljande punkt, räknas med oförändrat anslagsbelopp, 3 000 kronor.

Utskottet ansluter sig till departementschefens uppfattning att staten även i fortsättningen bör stödja utbildningen av föreståndarinnor vid ålderdomshem. Den i sådant hänseende föreslagna principen om ett 50-procentigt bidrag till kurskostnaderna liksom de riktlinjer, vilka uppdragits för utbildningen, ha icke givit utskottet anledning till erinran.

Då utskottet icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska socialvårdsförbundet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 35 000 kronor.

18:o) **Stipendier för utbildning av ålderdomshemsföreståndarinnor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 39), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier för utbildning av ålderdomshemsföreståndarinnor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 kronor.

19:o) **Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 40), vilket innebär en anslagshöjning med 15 000 kronor i anslutning till den genomsnittliga belastningen under de tre sistförflutna budgetåren, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

20:o) **Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 41) föreslagit riksdagen att till Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår uppförts med 1 180 000 kronor.

Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag har, i avbidan på resultatet av en allmän utredning rörande kostnaderna för skilda grenar av postverkets drift, hittills utgått med 30 öre per utbetalning.

Socialstyrelsen har anfört, att ersättningen till postverket med oförändrat belopp per utbetalning kan beräknas till 1 196 000 kronor. Enligt generalpoststyrelsens nu föreliggande utredning har det visat sig, att den hittills utgående ersättningen icke längre täcker postverkets genomsnittskostnad för ifrågavarande utbetalningar. Redan 1949 uppgick denna kostnad till ca 34 öre per utbetalad barnbidragsanvisning. På grund av löneförhöjningar och prisstegringar har genomsnittskostnaden numera ökats med 18,9 % till ca 40 öre per utbetalad barnbidragsanvisning. I enlighet härmed uppräknas anslaget med 420 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

21:o) **Bidrag till barnvårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 42), vilket innebär en anslagsminskning med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnvårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor.

22:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 28, s. 43—45) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem t. o. m. budgetåret 1952/53 må beviljas intill ett belopp av 3 900 000 kronor utöver anvisade anslag, dels ock till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Å anslaget, som för innevarande budgetår uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, fanns enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning vid utgången av budgetåret 1950/51 en reservation av 4 797 405 kronor.

För att undvika en anhopning av reservationsmedel under anslaget anses även i fortsättningen medel böra anvisas endast i den mån så erfordras för beräknade utbetalningar. Anslaget kan därför för nästa budgetår uppföras med endast ett formellt belopp av 100 kronor. I överensstämmelse med vad socialstyrelsen och statskontoret föreslagit begäres särskilt bemyndigande av riksdagen att bevilja statsbidrag utöver anslagets belopp. Bemyndigandet anses böra avse de barnhem, som byggas inom de t. o. m. år 1952 för ändamålet avsatta byggnadskvoterna. Härför erforderligt statsbidragsbelopp kan beräknas till 3 400 000 kronor. Vidare bör inräknas ett belopp av 500 000 kronor med hänsyn till de under budgetåret 1950/51 beviljade statsbidragen.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem t. o. m. budgetåret 1952/53 må beviljas intill ett belopp av 3 900 000 utöver anvisade anslag;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

23:o) **Bidrag till driften av barnhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 45 och 46) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor, vilket innebär oförändrad medelsanvisning.

Utskottet. Vid behandlingen av motsvarande anslag för innevarande budgetår uttalade utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande, att frågan om fördelningen av kostnaderna för barnhemmens drift borde upptagas till omprövning så snart omständigheterna det medgäve.

Departementschefen har anfört att anledning f. n. icke finnes att frångå den sålunda intagna ståndpunkten och har anmält sin avsikt att i lämpligt sammanhang upptaga frågan om vårdavgifterna till förnyad prövning. Utskottet har med hänsyn till vad departementschefen anfört icke funnit anledning till särskilt uttalande i frågan.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor.

24:o) **Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 30, s. 46—48) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 450 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 225 000 kronor.

1946 års kommitté för den halvöppna barnavården har i juni 1951 avlämnat sitt slutbetänkande, vilket innefattar vittsyftande förslag rörande förskoleinstitutionernas utveckling m. m. Av betänkandet föranledda förslag torde icke komma att föreläggas årets riksdag. Statsbidrag till institutioner för halvöppen barnavård föreslås därför även under nästa budgetår utgå enligt nu gällande grunder. Bidrag tillförsäkras numera icke samtliga godkända institutioner; socialstyrelsen har att pröva institutionernas ekonomi i syfte att lämna stöd åt de institutioner som ha största behovet därav. Även om samtliga institutioner fortfarande icke kunna tillerkännas bidrag anses medelsanvisningen med hänsyn till den fortgående utbyggnaden böra ökas något. Departementschefen förordar, att ytterligare 225 000 kronor ställas till förfogande under nästa budgetår.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 450 000 kronor.

25:o) **Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 48—51) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 321 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 308 000 kronor, varav 233 000 kronor avsetts till driftbidrag åt förskoleseminarier samt 75 000 kronor till stipendier.

De av 1946 års kommitté för den halvöppna barnavården framlagda förslagen innebära i fråga om förskoleseminarierna bl. a., att dessa skola förstatligas under loppet av en tioårsperiod samt att statsbidragen skola förbättras under övergångstiden. Nu gällande statsbidragsgrunder anses böra i stort sett bestå i avbidan på att ställning tages till nämnda kommittéförslag. I likhet med statskontoret anser departementschefen dock, att en av socialstyrelsen föreslagen höjning av bidraget till lektioner och föreläsningar bör genomföras fr. o. m. nästa budgetår. Anslaget räknas till följd härav upp med 13 500 kronor. Då förskoleseminarierna redan nu som regel torde få betala minst 30 kronor per timme i föreläsararvode, föreslås statsbidraget få beräknas å högst sistnämnda belopp.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 321 500 kronor.

26:o) **Ferieresor för barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 51—55) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i bestämmelserna rörande ferieresor för barn, dels ock till Ferieresor för barn för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor.

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 2 200 000 kronor under rubriken Fria resor för barn.

I en inom socialdepartementet upprättad promemoria har anförts i huvudsak följande.

Socialstyrelsen har i sitt förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1952/53 ej upptagit några ändringar av nu gällande bestämmelser rörande ferieresor för barn och husmödrar. Vissa ändringar synas emellertid befogade.

Inkomstgränsen. Den nu gällande inkomstgränsen, 4 000 kronor beskattningsbar inkomst, fastställdes av 1949 års riksdag under hänsynstagande till inkomstutvecklingen t. o. m. 1948. För att i stort sett låta de inkomstskikt, vilka hittills åtnjutit förmånen, behålla densamma, torde vissa justeringar nu vara erforderliga. Med hänsyn till inkomstutvecklingen synes det skäligt att fr. o. m. den tidpunkt under våren 1952, då bestämmelser härom tidigast kunna utfärdas, höja inkomstgränsen till 4 500 kronor beskattningsbar inkomst samt fr. o. m. 1 januari 1953 till 5 500 kronor beskattningsbar inkomst. Förslaget om denna stegvis skeende höjning av gränsen avser att förhindra, att förmånen 1952 tilldelas grupper, som 1953 åter skulle förlora den; risk för sådana följder föreligger om inkomstgränsen redan 1952 höjes med 1 500 kronor.

Inkomstprövningen. F. n. gäller att inkomstprövningen grundas på den senast utfärdade debetsedeln. Emellertid kan ferieresa medgivas om sökanden styrker, att rätt därtill skulle ha förelegat, därest prövningen grundats på en senare taxering än den, som den senast utdelade debetsedeln avser. Vidare kan ferieresa vägras om det är känt för barnavårdsnämnden, att sökandens inkomst passerat inkomstgränsen vid den senaste taxeringen.

I många kommuner och särskilt i de större städerna torde genomgående den senast utdelade debetsedeln ligga till grund för prövningen. I mindre kommuner torde däremot barnavårdsnämnderna icke sällan utnyttja den sista taxeringslängden. Med hänsyn särskilt till penninginkomsternas snabba förändringar under det senaste året synes enhetlighet vid inkomstprövningen vara mer än eljest angelägen. Med hänsyn härtill föreslås att inkomstprövningen i första hand skall grundas på den senast utfärdade debetsedeln. Härigenom kommer förmånen av ferieresor under 1952 att vara beroende av inkomsten under 1950. Oberoende av vad den senaste debetsedeln utvisar böra emellertid ferieresor fortfarande kunna beviljas om sökandens beskattningsbara inkomst enligt den senast verkställda taxeringen ligger under den fastställda inkomstgränsen.

Avgifterna. Genom beslut av 1951 års riksdag infördes den avgift av 5 eller 10 kronor per person, som nu uttages för resor med järnväg. Enligt de nu gällande reglerna uttages avgiften oavsett barnantalet i vederbörande familj och utan att hänsyn kan tas till ömmande omständigheter. Detta torde medföra, att ferieresa i vissa fall kan utnyttjas endast om kommunen bestrider avgiften av egna medel. Det är önskvärt, att reglerna åtminstone beträffande barnresorna erhålla en något smidigare utformning genom att barnavårdsnämnderna erhålla befogenhet att i vissa fall bevilja ferieresa utan avgift. I första hand höra härvid alla familjer med 3 eller flera barn

under fjorton år samt barn till ensamstående mödrar undantagas från avgift. Befrielsen från avgift bör gälla såväl barnens som deras eventuella vårdares resor.

En förenkling torde vidare vara befogad såtillvida, att avgiften uttages med 5 kronor för barn, oavsett åldern, samt för vårdare, och med 10 kronor för husmor, som företar s. k. husmodersresa. Härigenom förhindras att en tvåbarnsfamilj i något fall behöver vidkännas avgifter för barn- och vårdarresor till ett sammanlagt belopp överstigande 30 kronor.

Såsom framgår av promemorian fastställdes den nu gällande inkomstgränsen för ferieresorna, 4 000 kronor beskattningsbar inkomst, år 1949 med beaktande av inkomstutvecklingen t. o. m. år 1948. Departementschefen framhåller att den därefter inträdda höjningen av penninginkomsterna kommer, om inkomstgränsen icke höjes, att leda till att en del av de befolkningsgrupper, som 1949 beräknades erhålla denna förmån, går miste om densamma. På grund härav bör inkomstgränsen nu höjas. Departementschefen, som delar den i promemorian uttryckta uppfattningen att höjningen bör ske stegvis, kan icke tillstyrka fullt så stora höjningar som föreslagits i denna utan förordar, att för ferieresorna fr. o. m. våren 1952 skall gälla en inkomstgräns av 4 300 kronor beskattningsbar inkomst samt att denna gräns fr. o. m. den 1 januari 1953 höjes till 5 200 kronor.

Anordningen med endast en mindre höjning av inkomstgränsen för resor, som företagas sommaren 1952, förutsätter, att den vid 1951 års taxering på grundval av 1950 års inkomster upptagna beskattningsbara inkomsten lägges till grund för inkomstprövningen. Vid 1952 års taxering upptagen beskattningsbar inkomst, som höjts med hänsyn till 1951 års inkomststegringar, bör läggas till grund för prövningen först år 1953. Det i promemorian framlagda förslaget beträffande inkomstprövningen anses till följd härav böra genomföras.

I likhet med vad som anförts i promemorian anser departementschefen det önskvärt att erhålla en något smidigare utformning av bestämmelserna om den avgift, som skall erläggas för ferieresorna. I promemorian har föreslagits, att avgift icke skall utgå då fråga är om familjer med tre eller flera barn under fjorton år samt barn till ensamstående mödrar. Socialstyrelsen har avstyrkt detta förslag med hänsyn till att det skulle medföra ett ytterligare komplicerande av reglerna för ferieresorna. Enligt departementschefens mening behöver en dylik undantagsbestämmelse emellertid icke nämnvärt komplicera barnavårdsnämndernas arbete. Härom anför departementschefen vidare följande.

I flertalet kommuner torde barnavårdsnämnderna i regel på grundval av sin kännedom om kommunens invånare samt med anlitande av sitt register över barnbidragsberättigade barn och andra tillgängliga handlingar kunna utan särskilt intyg avgöra, huruvida befrielse från avgift skall lämnas. Endast i de större städerna torde prövningen kunna medföra praktiska problem av någon betydelse, i det att barnavårdsnämnden icke alltid kan företa prövningen på grundval av egen personkännedom och egna handlingar. Även i dessa städer torde det dock i allmänhet vara tillräckligt

att intyg i enkel form företes. Järnvägspersonalens arbete torde icke ökas om barnvårdsnämnderna å biljettrekvisitationerna göra en särskild anteckning i de fall då avgift ej skall uttagas.

Under dessa förhållanden tillstyrker departementschefen att det i promemorian framlagda förslaget om avgiftsbefrielse i vissa fall genomföres. Avgiftsbefrielsen anses böra gälla såväl barn som vårdare.

Departementschefen förordar likaledes promemorians förslag att i de fall då avgift skall erläggas densamma uttages med ett enhetligt belopp av fem kronor för såväl barn som vårdare oavsett huruvida barnet fyllt tolv år eller icke.

Socialstyrelsen har med tillämpning av gällande bestämmelser uppskattat kostnaderna för nästa budgetår — med avdrag av det belopp, ca 404 000 kronor, som de enskilda själva beräknats skola erlägga — till 2 700 000 kronor, vilket innebär en anslagsökning med 500 000 kronor. Departementschefen har icke något att erinra mot denna beräkning. Någon ytterligare höjning av anslaget, vars rubrik föreslås ändrad till Ferieresor för barn, anses icke erforderlig på grund av de förordade ändrade bestämmelserna.

I en inom andra kammaren av fru Nilsson väckt motion (II: 258) hemställs att riksdagen måtte, med upphävande av sitt under förra året fattade beslut i ärendet, besluta en återgång till vad som gällde före ifrågavarande beslut.

Beträffande de skäl, motionären åberopat till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet. I jämförelse med gällande bestämmelser innebär departementschefens förslag till ändringar en viss förenkling i fråga om det administrativa handhavandet av bidragsverksamheten. Enligt utskottets mening hade en ytterligare förenkling varit önskvärd. Överväganden i sådan riktning ha även förekommit inom utskottet, som dock stannat för att tillstyrka departementschefens förslag.

Under åberopande av det anförda och då vad i övrigt i ärendet förekommit icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 258 godkänna av departementschefen förordade ändringar i bestämmelserna rörande ferieresor för barn;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor.

27:o) *Ferieresor för husmödrar.* Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 56) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i bestämmelserna rörande ferieresor för husmödrar, dels ock till

Ferieresor för husmödrar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 250 000 kronor.

För husmödrars ferieresor gäller samma inkomstgräns som i fråga om ferieresor för barn eller 4 000 kronor beskattningsbar inkomst. I enlighet med departementschefens förslag under nästföregående punkt, att inkomstgränsen för barns och deras vårdares ferieresor skall höjas till 4 300 kronor beskattningsbar inkomst fr. o. m. våren 1952 samt till 5 200 kronor beskattningsbar inkomst fr. o. m. den 1 januari 1953 föreslås samma höjningar av inkomstgränsen böra gälla beträffande ferieresorna för husmödrar. Även den i nämnda sammanhang föreslagna ändringen av reglerna för inkomstprövningen föreslås gälla i fråga om husmodersresorna.

Medelsbehovet beräknas enligt socialstyrelsens förslag till 1 400 000 kronor under nästa budgetår.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må

- a) godkänna av departementschefen förordade ändringar i bestämmelserna rörande ferieresor för husmödrar;
- b) till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

28:o) **Bidrag till driften av semesterhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 57), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

29:o) **Stipendier för underlättande av husmoderssemester.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 57), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

30:o) **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 36, s. 57 och 58) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

Anslaget, som i gällande riksstat är uppfört med 1 500 000 kronor, har i enlighet med socialstyrelsens förslag för nästa budgetår upptagits med oförändrat belopp.

I en inom andra kammaren av fru Nilsson och herr Dahlgren väckt motion (II: 259) hemställes, att riksdagen måtte för ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Angående de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställer, att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 259 till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

31:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 58—71) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården vidtaga de ändringar, som av departementschefen angivits, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, att tillämpas fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 540 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 2 992 000 kronor.

Ämnesläraren vid Brättegården föreslås uppflyttad från Ca 23 till Ca 26 i anslutning till riksdagens beslut om lönesättningen för lärare vid statsunderstödda folkhögskolor. Merkostnaden uppgår till 804 kronor. De till folkskollärarna utgående särskilda ersättningarna för undervisning i slöjd och i fortsättningsskola ha höjts genom den senast vidtagna ändringen i timlärarkungörelsen; med hänsyn härtill ökas anslaget med 400 kronor. En särskild ersättning å 600 kronor till folkskollärarna tillkom i samband med att folkskollärlönerna vid ungdomsvårdsskolorna år 1947 omreglerades efter ett nytt system. Med hänsyn till penningvärdets förskjutningar föreslås att dessa arvoden skola höjas med 10 %, vilket medför en total ökning av medelsbehovet med 1 320 kronor. Arvodena till skolstyrelsernas verkställande ledamöter äro oförändrade sedan 1938. Med hänsyn härtill anses här en något större kompensation böra ske. Departementschefen föreslår, att arvodena höjas från 400 resp. 600 kronor till 525 resp. 800 kronor, därvid förutsättes, att det lägre arvodet fortfarande tills vidare skall utgå vid Margretelund och Råby. Arvodeshöjningen påkallar i denna del en anslagsökning med 3 700 kronor. Vid 1951 års riksdag beslöts uppflyttning till 32 lönegraden av överläkare vid fångvårdens sinnessjukavdelningar och statens sinnessjukhus. Motsvarande uppflyttning föreslås för de med dessa befattningshavare jämställda chefsläkarna vid ungdomsvårds-

skolorna. Förslaget att organisationens båda tjänster som chef, tillika läkare, uppflyttas från Ca 31 till Ca 32 medför en ökad kostnad av 1 440 kronor. Vidare föranleder 1951 års riksdags beslut om ändrad lönegradsplacering från den 1 juli 1951 av viss vård- och ekonomipersonal att 1 översköterska uppflyttas från Ca 12 till Ca 14 och 57 ekonomibiträden från Ce 2 till Ce 4. Anslagsbehovet ökar i denna del med 16 714 kronor för år.

Vid beräkningen av anslaget för innevarande budgetår förutsattes, att en tjänst som lärarinna vid Härsjögården, som återuppsattes såsom ungdomsvårdsskola den 1 juli 1950, skulle kunna stå vakant under budgetåret. Då Härsjögården numera är i det närmaste fullbelagd, anses medel åter böra beräknas för tjänsten. Kostnaderna uppgå till 9 084 kronor. För tillfällig skrivhjälp vid de skolor, som sakna heltidsanställda biträden, är för innevarande budgetår beräknat ett belopp av 11 400 kronor, att fördelas på 10 skolor. Detta belopp anses vara alltför lågt för att medgiva rektorerna en någorlunda tillfredsställande avlastning av kontorsarbetet. Ytterligare 10 000 kronor beräknas därför för detta ändamål. För automatiska löneökningar bör anslaget härjämte höjas med 561 529 kronor.

1951 års riksdag beslöt vissa ändringar i den för psykopatiska flickor avsedda organisationen, innebärande att Skarvik-Tallåsen under innevarande budgetår skall nedläggas och klientelet överflyttas till Ljungaskog och Sonestorp. Omläggningen har beräknats medföra viss minskning av medelsbehovet under förevarande anslag. Då förändringarna om möjligt skulle vidtagas den 1 januari 1952, har för innevarande budgetår frånräknats ett belopp, motsvarande i princip ett halvt års besparingar. Den ytterligare besparing, som kan ske under nästa budgetår, beräknas till 56 496 kronor.

Ordinarie sättning föreslås av en lärarinna i tvätt i 14 lönegraden, ett kontorsbiträde i 8 lönegraden och 5 ekonomibiträden i 6 lönegraden. Vidare föreslås att de åtta tjänster i högst Cg 11, vilka inrättats genom beslut av 1949 års riksdag i syfte att förstärka bevakningen vid Lövsta och Långnäs, inplaceras i personalplanerna såsom vårdartjänster i Ce 11. Departementschefen framhåller att behovet av dessa tjänster torde vara permanent och att den nuvarande anordningen har försvärat rekryteringen och medfört ständiga ombyten å befattningarna.

Med hänsyn till departementschefens förslag ökas anslaget med 548 495 kronor, eller i runt tal 548 000 kronor.

I propositionen behandlas härefter ett av *Ungdomsvårdsskoleutredningen* avgivet förslag, att Sundbo yrkesskola skall omändras i syfte att sätta skolan i stånd att mottaga särskilt svårbehandlade normalbegåvade yrkesskoleynglingar, vilka omhändertagits före fyllda 18 år. Härom anför departementschefen bl. a. följande.

Utredningen beräknas icke kunna avgiva sitt huvudförslag i sådan tid, att något på detsamma grundat förslag kan föreläggas 1952 års riksdag.

Emellertid har utredningen ansett, att frågan om de lämpligaste formerna för omhändertagande av vissa elevgrupper omedelbart kräver sin lösning. Det klientel, som hänvisas till ungdomsvårdsskolorna, har under senare år blivit allt besvärligare. Denna utveckling har medfört betydande svårigheter att med skolornas nuvarande resurser effektivt omhändertaga de mest svårbehandlade. Särskilt gäller detta normalbegåvade ynglingar i åldern 15—18 år. Resultatet har blivit, att Lövsta och Långanäs, vilka såsom specialanstalter för svårbehandlade elever av andra kategorier än normalbegåvade 15—18-åringar förfogat över mera effektiva anordningar än de vanliga yrkesskolorna, fått emottaga stora grupper av elever, för vilka dessa båda skolor egentligen icke avsetts. Detta har medfört kännbara störningar i organisationen. För att råda bot på dessa förhållanden har ungdomsvårdsskoleutredningen föreslagit, att Sundbo-anstalten omorganiseras så att skolan blir i stånd att taga hand om här ifrågavarande klientel. Eleverna, som nu äro fördelade på två större elevförläggningar, föreslås fördelade på fyra avdelningar, varav två normalavdelningar om vardera 15 platser, en specialavdelning om 8 platser för de besvärligaste och en utskrivningsavdelning om 10 platser för dem, som inom kort väntas kunna utskrivas. Antalet assistenter föreslås ökat från 2 till 3 och vårdpersonalen, som nu omfattar 3 befattningshavare, ökad till 11 tjänstemän.

Departementschefen anför för egen del att det synes vara nödvändigt att vidtaga särskilda åtgärder inom ungdomsvårdsskoleorganisationen för att skapa tillfredsställande förutsättningar för 15—18-åringarnas omhändertagande. Ungdomsvårdsskoleutredningens förslag, att Sundbo-skolan skall utrustas med särskilda anordningar i detta syfte, kan departementschefen godtaga samtidigt som han understryker, att han icke är beredd att förorda några åtgärder, som innebära ett föregripande av den prövning, som utredningens kommande huvudförslag i sinom tid skall underkastas. Med dessa utgångspunkter anser departementschefen, att de ifrågasatta åtgärderna vid Sundbo tills vidare i första hand böra avse anordnandet av en specialavdelning för de besvärligaste eleverna och en därigenom möjliggjord minskning av antalet elever inom skolans övriga avdelningar. Därest en särskild utskrivningsavdelning, avsedd för i det närmaste utskrivningsfärdiga elever, kan anordnas genom omdisposition av tillgängliga lokaler, bör hinder icke föreligga mot att så sker. Då departementschefen icke räknar med att specialavdelningen vid Sundbo skall vara färdig att tagas i bruk förrän den 1 juli 1953, avser han att först inför budgetåret 1953/54 närmare precisera vilka tjänster, som härutinnan böra komma i fråga. Av samma skäl äskas ej heller för nästa budgetår medel för specialavdelningen under avlöningsanslaget.

I fråga om byggnadskostnaderna anför departementschefen följande.

Byggnadskostnaderna har ungdomsvårdsskoleutredningen beräknat till 831 600 kronor. Socialstyrelsen har därjämte hemställt, att 20 000 kronor måtte anvisas till anskaffande av inventarier. Kostnaderna för det av mig föreslagna mindre programmet bli dock avsevärt lägre. Specialavdelningen har av utredningen kostnadsberäknats till 173 000 kronor förutom vad som faller på utvändiga ledningar och planeringsarbeten m. m. Det bör undersökas om icke denna avdelning kan göras något mindre än utredningen

föreslagit, eventuellt i anslutning till de principer, vilka kunna komma att fastställas för vissa byggnader vid Roxtuna-anstalten inom ungdomsfängelseorganisationen. Byggnadsprogrammet bör i övrigt begränsas till att omfatta erforderliga personalbostäder samt en djupbrunn. Beträffande anslag för dessa ändamål återkommer jag vid behandlingen av anslaget till byggnadsarbeten vid ungdomsvårdsskolorna.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av fröken *Ager m. fl.* väckt motion (II: 65), i vilken hemställes, att riksdagen måtte besluta att uppflytta de 30 lärarinnorna i hushållsgöromål och i kvinnlig slöjd vid ungdomsvårdsskolorna från 19 till 20 lönegraden,

dels ock en inom samma kammare av herr *Andersson* i *Dunker* väckt motion (II: 358), vari yrkas, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning om lämpligheten att förlägga en eller flera ungdomsvårdsskolor och liknande anstalter till städerna i stället för till landsbygden.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna.

Utskottet. Enligt beslut av 1951 års riksdag ha ungdomsvårdsskolornas yrkeslärare i anslutning till en lönereglering för de centrala verkstadsskolornas lärare uppflyttats från 19 till 20 lönegraden. Beträffande en samtidigt ifrågasatt uppflyttning av hushålls- och slöjdlärarinnorna vid ungdomsvårdsskolorna till denna lönegrad anslöt sig utskottet till departementschefens uppfattning, att denna fråga borde prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. Under hänvisning härtill är utskottet icke berett att nu tillstyrka yrkandet i motionen II: 65 om uppflyttning av ifrågavarande tjänster.

Departementschefens beräkning av medelsbehovet har icke givit utskottet anledning till erinran.

Departementschefen har föreslagit att vid Sundbo yrkesskola skall anordnas en specialavdelning för de besvärligaste eleverna vid ungdomsvårdsskolorna. Med hänsyn till vad i ärendet upplysts om de störningar, som ett sammanförande av normalbegåvade elever med i psykiskt avseende skadade ungdomar medfört för organisationen, har utskottet icke velat motsätta sig detta förslag. Utskottet förutsätter, att förslagets genomförande icke föregriper den framtida prövningen av ungdomsvårdsskoleutredningens kommande huvudförslag. Till frågan om byggnadskostnaderna återkommer utskottet vid behandlingen under punkten 33 av anslaget till byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna.

Vad angår den i motionen II: 358 berörda frågan om ungdomsvårdsskolornas förläggning till städerna förutsätter utskottet att denna kommer under bedömande i samband med den fortsatta prövningen av ungdomsvårdsskoleorganisationen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 65

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården vidtaga de ändringar, som av departementschefen angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1952;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, att tillämpas fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 228 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	77 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 392 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	842 300
	<hr/>
	Summa kronor 3 540 000;

c) till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 540 000 kronor;

II. att motionen II: 358 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

32:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 38, s. 71—81) föreslagit riksdagen att till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 929 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 567 000 kronor.

Uppräkningen av anslaget föranledes av ökade kostnader för sjukvård m. m. med 2 300 kronor, för bränsle, lyse och vatten med 150 100 kronor samt för tvätt och renhållning, utspisning samt beklädnad resp. 11 200, 40 000 och 34 500 kronor.

För löpande byggnadsunderhåll beräknas ytterligare 29 200 kronor, posten till inventarier föreslås höjd med 9 300 kronor, varjämte för brandskyddsåtgärder vid de fem senast tillkomna statliga skolorna beräknas 9 450 kronor.

Villkorligt utskrivnen elev kan f. n. efter beslut av skolstyrelsen erhålla ett årligt eftervårdsbidrag om högst 600 kronor. Efter prövning i varje särskilt fall kan socialstyrelsen medgiva, att elev erhåller högre bidrag, dock högst 1 200 kronor. Med hänsyn till bl. a. de ökade levnadskostnaderna föreslås maximibeloppet höjt till 1 500 kronor. Därest ytterligare bidrag i

undantagsfall kan vara påkallat, bör det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut härom i varje enskilt fall. I samband härmed föreslås en höjning av delposten till eftervård och utackordering med 24 500 kronor.

Till följd av den av 1951 års riksdag beslutade nedläggningen av Skarvik-Tallåsen m. m. beräknas delposten till diverse minska med 4 000 kronor.

I propositionen behandlas här efter ett av ungdomsvårdsskoleutredningen avgivet förslag till omläggning av det tillämpade flitpenningssystemet vid skolorna. I likhet med utredningen anser departementschefen att flitpenningsbestämmelserna böra inordnas under ett enhetligt system, varvid elevernas allmänna uppförande bör utmönstras som bedömningsgrund. Det anses böra ankomma på socialstyrelsen att närmare utforma de bestämmelser, som kunna anses lämpliga, sedan utredningens förslag underkastats en grundlig prövning. Ungdomsvårdsskoleutredningen har beräknat, att elevbelönings- och eftervårdsanslagen vid bifall i alla delar till utredningens förslag behöva ökas med tillhoppa 75 000 kronor. Av statsfinansiella skäl är departementschefen emellertid icke beredd att föreslå högre ökning än med 30 000 kronor.

Ungdomsvårdsskoleutredningen har slutligen föreslagit, att ytterligare medel skola ställas till förfogande för att sätta skolorna i tillfälle att i ökad utsträckning utackordera elever i enskilda hem eller annorstädes. Departementschefen delar helt utredningens uppfattning om utackorderingsverksamhetens betydelse men anser sig icke f. n. böra föreslå, att de för utackordering avsedda medlen ökas med mer än 25 000 kronor.

Ungdomsvårdsskolornas omkostnadsanslag föreslås sålunda ökat med 361 550 kronor eller avrundat 362 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Cassel* (I: 126) och den andra inom andra kammaren av fröken *Wetterström m. fl.* (II: 183), hemställes, att riksdagen ville med bifall till ungdomsvårdsskoleutredningens förslag anvisa 50 000 kronor till kostnader för utackordering varigenom förenämnda anslag höjes till 2 954 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 183.

Utskottet ansluter sig till departementschefens uppfattning att ökade möjligheter böra beredas att utackordera skolhemselever i enskilda hem. I likhet med departementschefen kan utskottet emellertid icke nu tillstyrka yrkandet i motionerna I: 126 och II: 183 att medel för ändamålet anvisas med högre belopp än som föreslagits i propositionen.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 126 och II: 183 till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården*: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 929 000 kronor.

33:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, s. 81—87) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att av Fonden för utbyggnad av statens ungdomsvårdsskolor disponera ett belopp av 295 000 kronor för byggnadsarbeten vid ungdomsvårdsskolorna efter de av departementschefen angivna riktlinjerna, dels ock till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 705 000 kronor.

För innevarande budgetår har till byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna anvisats dels under förevarande anslag 170 000 kronor och dels från fonden för utbyggnad av statens ungdomsvårdsskolor 585 000 kronor eller tillhoppa 755 000 kronor.

Departementschefen anför att ett betydande behov av byggnadsarbeten fortfarande kvarstår vid skolorna och att byggnadsverksamheten bör fortgå i stort sett i oförändrad omfattning under nästa budgetår. De för innevarande budgetår anvisade beloppen beräknas med hänsyn till byggnadskostnadsstegringarna numera motsvara lågt räknat 1 000 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker till en början, att ombyggnad får ske av elevförläggningen vid Eknäs för en kostnad av 16 800 kronor. Vidare föreslås att 45 000 kronor beräknas för reparationer av bostäderna för jordbrukspersonal vid Råby och Margretelund. Med hänsyn till behovet att komplettera betesmarkerna vid Östra Spång beräknas 11 000 kronor för visst markförvärv. För att täcka uppkomna merkostnader för vissa av 1951 års riksdag beslutade byggnadsarbeten vid Ljungaskog-Sonestorp och Margretelund äskas tillhoppa 81 000 kronor. I övrigt föreslås, att medel anvisas för dels anordnande av personalbostäder och dels de av departementschefen vid behandlingen av skolornas avlöningsanslag förordade åtgärderna vid Sundbo. I denna fråga anför departementschefen följande.

Skolorna sakna fortfarande lämpliga personalbostäder i betydande omfattning. Flertalet skolor äro belägna på orter, där hyresmarknad saknas; här föreligga givetvis speciella problem. På grund av läget på hyresmarknaden ha emellertid även andra skolor betydande svårigheter när det gäller att skaffa personalen bostäder. Det är för skolorna av stor betydelse att erhålla duglig personal, som stannar i verksamheten. I den mån möjligheter föreligga böra därför personalbostäder anordnas vid skolorna. Således böra, såsom socialstyrelsen föreslagit, flygelbyggnaderna vid Hornö och Broby inredas till bostäder för en kostnad av tillhoppa 15 000 kronor. I övrigt är jag icke f. n. beredd att precisera kostnaderna för varje byggnadsföretag. Det är nämligen min avsikt att undersöka, hurvida icke skolorna kunna förses med de prisbilliga hus, som enligt avtal med aktiebolaget Elementhus i Mockfjärd skola till ett visst antal årligen levereras till staten, när bolaget inom en relativt snar framtid påbörjar sina leveranser. Jag förutsätter emellertid, att ett byggnadsprogram upplägges, sedan läget härutinnan klarnat, och att bostadsbyggandet skall hållas inom ramen för vad som återstår av en miljon kronor, sedan medel avsatts för av mig i övrigt förordade byggnadsarbeten.

Ombyggnaden av Sundbo bör enligt mitt därom i det föregående gjorda förslag begränsas till att omfatta uppförande av en specialavdelning och för personalen vid denna avdelning erforderliga bostadshus. Dessutom bör en brunn anordnas vid skolan. Jag förutsätter, att bostadshusen utformas efter de riktlinjer, som jag anvisat vid behandlingen av bostadsbyggnadsprogrammet i övrigt. Socialstyrelsen har räknat med en kostnad av 20 000 kronor för anskaffning av inventarier till Sundbo-anstalten. Medel för detta ändamål torde — till ett betydligt reducerat belopp — böra utgå av det anslag, som anvisats för byggnadsarbetena.

Av fonden för utbyggnad av statens ungdomsvårdsskolor återstår numera odisponerat ett belopp av 295 000 kronor. Departementschefen föreslår att dessa medel tagas i anspråk för de av honom förordade byggnadsarbetena jämte ett belopp av 705 000 kronor, som bör anvisas å riksstaten för nästa budgetår.

Utskottet har med hänsyn till vad i ärendet upplysts om det betydande byggnadsbehov, som föreligger vid ungdomsvårdsskolorna, funnit sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Emellertid förutsätter utskottet att alla möjligheter till besparing noga prövas vid det föreslagna byggnadsprogrammets genomförande.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att av Fonden för utbyggnad av statens ungdomsvårdsskolor disponera ett belopp av 295 000 kronor för byggnadsarbeten vid ungdomsvårdsskolorna efter de av departementschefen angivna riktlinjerna,
- b) till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 705 000 kronor.

34:o) **Fortbildningskurs för befattningshavare vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 87), vilket innebär en anslagsökning med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortbildningskurs för befattningshavare vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

35:o) **Bidrag till inrättande av inackorderingshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 41, s. 87 och 88) föreslagit riksdagen att till Bidrag till inrättande av inackorderingshem för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår uppförts med 2 000 kronor.

Under anslaget hittills anvisade medel förslå till anordnande av 11 inackorderingshem. Samtliga dessa hem beräknas ha igångsatt sin verksam-

het före utgången av innevarande budgetår. Under erinran att här ifrågasvarande verksamhet fortfarande är av försöksnatur anser departementschefen, att medel icke böra anvisas för ytterligare utbyggnad av organisationen under nästa budgetår. Då det anses angeläget att intresset för inackorderingshemmen fortfarande stimuleras inom I. O. G. T. och dess lokalorganisationer, förordas däremot att I. O. G. T. även under budgetåret 1952/53 erhåller statsbidrag för sitt arbete med inackorderingshemsfrågorna; härför beräknas 2 500 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *Engkvist m. fl.* väckt motion (II: 116) hemställes, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte anvisa 36 000 kronor i reservationsanslag för inrättande av två nya inackorderingshem under budgetåret 1952/53.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet anser i likhet med departementschefen att med hänsyn till verksamhetens försökskaraktär medel icke böra anvisas för utbyggnad av organisationen under nästa budgetår. Utskottet avstyrker därför motionen II: 116 i denna del.

Under åberopande härav får utskottet, som icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 116, i vad den avser förevarande anslag, till *Bidrag till inrättande av inackorderingshem* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 kronor.

36:o) Ersättning till inackorderingshem för driftförluster. Kungl. Maj:t har (punkt 42, s. 88 och 89) föreslagit riksdagen att till Ersättning till inackorderingshem för driftförluster för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 25 000 kronor.

Socialstyrelsen har under hänvisning till bl. a. allmänna ökningar i omkostnaderna föreslagit att anslaget för nästa budgetår uppföres med 50 000 kronor, medan departementschefen ansett ett belopp av 40 000 kronor vara tillräckligt.

I den under nästföregående punkt nämnda motionen av herr *Engkvist m. fl.* (II: 116) hemställes, såvitt nu är i fråga, att riksdagen till ersättning till inackorderingshem för driftförluster för budgetåret 1952/53 anvisar ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Angående de skäl, som motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen.

Utskottet är icke berett att taga ställning till yrkandet i motionen II: 116 om anvisande av medel för ifrågavarande ändamål under anslag av förslagsanslags natur. Däremot har utskottet i likhet med motionärerna funnit en höjning av medelsbeloppet utöver Kungl. Maj:ts förslag befogad med hänsyn till uppgift som utskottet inhämtat angående de nuvarande inackorderingshemmens omkostnader under det sistförflutna budgetåret. Denna höjning bör enligt utskottets mening tills vidare begränsas till 5 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 116, i vad den avser förevarande anslag, till *Er-sättning till inackorderingshem för driftförluster* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

37:o) **Bidrag till frälsningsarméns flickhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 89), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till frälsningsarméns flickhem* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 3 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet.

38:o) **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor.** Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 91—94) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 17 000 000 kronor.

Utredningsmän ha numera tillkallats för en översyn av den frivilliga statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen. Då översynen icke väntas kunna föranleda förslag till årets riksdag, som nämnvärt påverka statsbidraget till försäkringen, anses medelsbehovet kunna beräknas på grundval av gällande statsbidragsbestämmelser. De åtgärder, som vidtagits för att minska säsongarbetslösheten inom byggnadsfacken, ha haft god effekt. Arbetsmarknadsstyrelsen har främst av denna anledning uppskattat medelsbehovet till 2 500 000 kronor lägre belopp än det för innevarande budgetår beräknade. Departementschefen finner det försvarligt att anslaget minskas med ytterligare 500 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 000 kronor.

39:o) **Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 51, s. 94—100) föreslagit riksdagen att till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 13 800 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 17 600 000 kronor.

Anslag till kostnader för arbetslöshetens bekämpande har brukat äskas i särskild proposition på ett relativt sent stadium under riksdagens vårsession. Anledningen härtill har främst varit svårigheten att överblicka utvecklingen på arbetsmarknaden. Förhållandena anses f. n. vara sådana, att anslaget bör kunna behandlas i statsverkspropositionen. Skulle utvecklingen mot förmodan föranleda ett väsentligt ökat behov av medel till arbetslöshetsbekämpande åtgärder förutsattes erforderlig anslagsförstärkning få äskas på tilläggsstat.

Medelsförbrukningen vid *beredskapsarbeten* beräknas till 9 330 000 kronor för statliga och till 1 450 000 kronor för statskommunala arbeten. För eftersläpande statsbidrag beräknas 100 000 kronor samt för färdigställningsarbeten m. m. 500 000 kronor. — Intressentbidragen uppskattas till 300 000 kronor.

Jämlikt Kungl. Maj:ts uppdrag utreder arbetsmarknadsstyrelsen frågan om arkivarbetenas framtida utformning och organisation. Med anledning härav upptagas kostnaderna för *arkivarbeten* och *musikerhjälp* till oförändrat 4 700 000 kronor. Till *kontantunderstödsverksamhet* och *resebidrag* till hjälpsökande arbetslösa beräknas likaså oförändrat 250 000 resp. 10 000 kronor. Till understödsverksamheten till förmån för *sjömän* beräknas 40 000 kronor.

Då förslag med anledning av 1946 års stenindustriutrednings betänkande icke torde komma att föreläggas innevarande års riksdag, beräknas för steninköp oförändrat 2 600 000 kronor.

Utgifterna under anslaget beräknas sålunda till 18 980 000 kronor och inkomsterna till 300 000 kronor, vartill kommer en reservation under anslaget uppskattad till 4 890 000 kronor. Medelsbehovet för nästa budgetår uppskattas sålunda till 13 790 000 eller avrundat 13 800 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *Lindberg* väckt motion (II:267) hemställs, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning angående slopande av det nuvarande systemet med statliga och statskommunala beredskapsarbeten samt införande av ett smidigare och tidsenligare system än det nuvarande för uttagning och hänvisning av arbetskraft till arbeten för arbetslösa.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet, som avser att i annat sammanhang behandla motionen II:267, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 13 800 000 kronor.

40:o) **Kostnader för överflyttning av arbetskraft.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 100—105), vilket innebär en anslagsminskning med 350 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för överflyttning av arbetskraft* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

41:o) **Arbetskliniken i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 105—108), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 19 500 kronor i anledning av ökade utgifter för vissa byggnadsarbeten samt personal- och driftkostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetskliniken i Stockholm* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 138 500 kronor.

42:o) **Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 54, s. 108—110) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 257 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 152 500 kronor.

Härav ha 32 500 kronor avsetts för bidrag till driften av Göteborgs stads arbetsklirik, 20 000 kronor för bidrag till driften av särskilda avdelningar för halvskyddad sysselsättning av partiellt arbetslösa samt 100 000 kronor för bidrag till driften av träningsverkstäder och arbetscentraler för partiellt arbetslösa.

Verksamheten vid träningsverkstäder och arbetscentraler har utbyggts avsevärt sedan 1949. Lönerna för föreståndare och arbetsledare uppgå nu till ca 400 000 kronor per år. Antalet avdelningar för halvskyddad verksamhet, som 1949 var två, har nu ökats till tre. Det är enligt departementschefens mening av vikt att en fortsatt utbyggnad stimuleras. På grund härav och med hänsyn till den höjda lönenivån föreslås att ytterligare 25 000 kronor beräknas för avdelningar för halvskyddad verksamhet samt att 200 000 kronor anvisas för träningsverkstäder och arbetscentraler, vilket innebär en med sammanlagt 105 000 kronor ökad medelsanvisning.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 257 500 kronor.

43:o) **Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 110 och 111) föreslagit riksdagen att till Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 960 000 kronor.

Omskolningsbidragens maximibelopp ha med anledning av de ökade levnadskostnaderna och i anslutning till reglerna om omskolningsbidrag till personer, som skadats under militärtjänstgöring, enligt Kungl. Maj:ts beslut höjts från 250—300 kronor i månaden beroende på ortsgrupp till 300—350 kronor i månaden. Med hänsyn härtill och då en fortsatt ökning av antalet beviljade utbildningar kan emotes, tillstyrker departementschefen, att för omskolningsbidrag under nästa budgetår beräknas ett med 150 000 kronor ökat belopp.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 960 000 kronor.

44:o) **Kostnader för främjande av företagsverksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 112 och 113), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för främjande av företagsverksamhet m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.

45:o) **Bostadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 114—125) föreslagit riksdagen att dels besluta, att å personalförteckningen för bostadsstyrelsen antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med två, antalet byrådirektörer i Ce 31 ökas med en, antalet förste byråingenjörer i Ce 29 ökas med två samt antalet förste byråingenjörer i Ce 27 minskas med en, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Bostadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 939 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 237 000 kronor.

Bostadsstyrelsens organisation prövades i vissa delar av 1951 års riksdag på grundval av förslag, som framkommit i samband med en av statens organisationsnämnd företagen undersökning rörande i första hand olika kontorstekniska spörsmål berörande styrelsens verksamhet. Härvid indrogos i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag 24 lönegradsplacerade be-

fattningar. Samtidigt uppräknade emellertid riksdagen bostadsstyrelsens avlöningsanslag med 60 000 kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag för att möjliggöra ett provisoriskt tillgodoseende av uppkommande personalbehov. I anledning av utvidgning fr. o. m. den 1 januari 1952 av den statliga långivningen för bostadsbyggnadsändamål har 1951 års riksdag vid höstsessionen medgivit, att den för innevarande budgetår i bostadsstyrelsens avlöningsstat uppförda icke-ordinarieposten får överskridas med högst 50 000 kronor.

Departementschefen erinrar om att det tidigare förutsatts, att en decentralisering av handläggandet av ärenden rörande dels familjebostadsbidrag, dels lån till flerfamiljshus med högst 10 lägenheter skulle komma till stånd. Beträffande familjebostadsbidragen har ifrågasatts att för städer med minst 10 000 invånare överflytta bidragsgivningen på det kommunala bostadspolitiska organet och för övriga kommuner på länsbostadsnämnderna. Anledningen till att detta ännu icke har skett är, att bidragsverksamheten är tämligen ny och att det visat sig önskvärt att först en enhetlig praxis vid behandlingen av olika särfall blir utbildad. Beträffande flerfamiljshusen har genom byggnadskostnadsstegringen uppkommit värderingsproblem, som tillfälligt försvårat en decentralisering av låneärenden avseende dylika hus.

Departementschefen förutsätter, att det skall visa sig möjligt att under nästa budgetår till länsbostadsnämnderna överflytta långivningen avseende vissa typer av flerfamiljshus, varvid det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva i vilken utsträckning en decentralisering bör ske. Vidare utgår han från att ärenden angående familjebostadsbidrag och bränslebidrag till familjer i flerfamiljshus skola kunna handläggas av lokala organ, i första hand länsbostadsnämnderna men också i den mån så visar sig lämpligt av kommunala bostadspolitiska organ.

Eftersom det icke kan bestämt sägas, vid vilken tidpunkt under nästa budgetår olika arbetsuppgifter komma att överföras från bostadsstyrelsen till lokala organ, anses det icke möjligt att precisera de förändringar i personalorganisationen som vid den förutsatta decentraliseringen böra vidtagas. Några mera betydande minskningar av styrelsens organisation förutsättas dock ej komma i fråga redan under budgetåret 1952/53. Hänsyn bör vidare tagas till bl. a. den ökning av styrelsens arbetsbörda, som betingas av den utvidgade långivningen för bostadsbyggnadsändamål.

Departementschefen har anmält, att Kungl. Maj:t i november 1951 medgivit inrättande av ett vikariatslöneförordnande i 29 lönegraden för att provisoriskt åstadkomma en mera tillfredsställande organisation för flerfamiljshussektionen. Detta förordnande föreslås ersatt med en byrådirektörstjänst i Ce 31, varvid samtidigt en ingenjörstjänst i Ce 21 å sektionen föreslås till indragning. För en tillfällig personalförstärkning å teknisk-ekonomiska utredningsbyrån beräknas ett belopp av 25 000 kronor. Medel beräknas vidare till en byråingenjör i Ce 24 för utförande av visst index-

arbete. På grund av den fortgående ökningen av antalet lån beräknas ytterligare tre biträden för kamerala sektionen.

Två befattningar som förste byråingenjör i Cg 29, den ena å tvätterisektionen och den andra å marksektionen, ävensom en tjänst såsom ritbiträde i Cg 15 å tekniska byrån föreslås ombildade till extra-ordinarie. En befattning i Ce 27 på marksektionen bör samtidigt indragas. Med anledning av beföringsgången för kontorsbiträden böra två ordinarie biträdesbefattningar i Ca 8 inrättas. Arvodet till generaldirektörens ställföreträdare föreslås höjt från 1 200 till 1 500 kronor för år samt arvodet till en sakkunnig på tvätterisektionen (f. n. 7 500 kronor för år) med 750 kronor.

Anslaget för nästa budgetår uppräknas i första hand enligt följande.

13 572 kronor beräknas för en byråingenjörsbefattning i Ce 24, 18 864 kronor för anställande av tre biträden, 25 000 kronor för förstärkning av teknisk-ekonomiska utredningsbyrån, 5 000 kronor för partiell inventering av styrelsens valv och 18 000 kronor för minskade taxeinkomster. Inrättandet av en byrådirektörstjänst i utbyte mot en ingenjörsbefattning i Ce 21 å flerfamiljshusektionen medför ett ökat medelsbehov av 7 668 kronor. Merkostnaden för chefslönerregleringen och löneklassuppflyttningar samt för höjning av rörligt tillägg beräknas till 61 200 resp. 402 200 kronor. Anslaget höjes vidare med 20 300 kronor för att ordinarieposten skall överensstämma med summan av de grundlöner, som skola bestridas från posten.

Det belopp av 60 000 kronor, vilket riksdagen anvisat utöver Kungl. Maj:ts förslag för budgetåret 1951/52, beräknas jämväl för nästa budgetår. Det av riksdagen vid höstsessionen 1951 lämnade medgivandet att överskrida icke-ordinarieposten med högst 50 000 kronor anses böra föranleda höjning av anslaget för budgetåret 1952/53, varvid hänsyn bör tagas till att det för innevarande budgetår medgivna överskridandet av anslaget beräknats för endast ett halvt år. Ifrågavarande höjning av icke-ordinarieposten medför uppräknning av det rörliga tillägget, varför avlöningsanslaget på förevarande grund uppräknas med 130 000 kronor. Dessa medel anses böra stå till Kungl. Maj:ts förfogande och ställas till styrelsens disposition endast i mån av behov.

Det för nästa budgetår ökade medelsbehovet beräknas sålunda till 701 804 eller avrundat 702 000 kronor.

I en inom första kammaren av herrar *Norling* och *Ola Persson* väckt motion (I: 77) föreslås, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om sådan ändring av kungörelsen nr 547/1948 att de kommunala förmedlingsorganen få beslutanderätt i bidragsfrågor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet. Vid bostadsstyrelsens tillkomst förutsattes att en successiv decentralisering av lån- och bidragsgivningen skulle komma till stånd.

Denna har även genomförts i viss utsträckning såtillvida, att länsbostadsnämnderna handlägga låne- och bidragsärenden rörande egna hem och tvåfamiljshus med undantag av ärenden rörande Stockholm och Göteborg. Departementschefen förutsätter, att det under nästa budgetår skall bli möjligt att överflytta även långivningen avseende vissa typer av flerfamiljshus till länsbostadsnämnderna samt att bidragsgivningen beträffande familjer i flerfamiljshus skall kunna handhavas icke endast av nämnderna utan också av kommunala bostadspolitiska organ i den mån detta visar sig lämpligt. Utskottet, som ansluter sig till departementschefens förslag att den ifrågasatta decentraliseringen av ärenden till länsbostadsnämnderna kommer till stånd under nästa budgetår, förutsätter dock att en dylik decentralisering av verksamheten icke kommer att medföra några mera omfattande kostnadsökningar på grund av personalökningar eller dylikt.

Utskottet vill icke heller motsätta sig departementschefens förslag att bidragsverksamheten i vissa fall skall kunna handhavas av de kommunala förmedlingsorganen, i den mån detta kan ske utan särskilda kostnader för kommunerna och en tillfredsställande kontroll från de statliga organens sida kan åstadkommas utan nämnvärd kostnadsökning. Vad utskottet sålunda och i anledning av motionen I: 77 anfört torde i skrivelse böra delgivas Kungl. Maj:t.

Mot medelsberäkningen har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

a) besluta, att å personalförteckningen för bostadsstyrelsen antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med två, antalet byrådirektörer i Ce 31 ökas med en, antalet förste byråingenjörer i Ce 29 ökas med två samt antalet förste byråingenjörer i Ce 27 minskas med en;

b) fastställa följande avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	464 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	73 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 701 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	15 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	686 000

Summa kronor 2 939 000;

c) till *Bostadsstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 939 000 kronor;

II. att riksdagen må i anledning av motionen I: 77 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anfört.

46:o) **Bostadsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 125—127), vilket innebär en anslagshöjning med 20 000 kronor i anledning av ökade utgifter för sjukvård m. m. och för övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bostadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 452 000 kronor.

47:o) **Länsbostadsnämnderna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 127—130), vilket vad angår anslagsberäkningen innebär en höjning med 374 000 kronor, därav 75 000 kronor för personalförstärkning, 36 500 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. samt 262 500 kronor för rörligt tillägg, hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) besluta, att i personalförteckningen för länsbostadsnämnderna antalet kontorsbiträden i Ca 8 skall ökas med 2;
- b) fastställa följande avlöningsstat för länsbostadsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	44 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	100 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 318 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	130 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	441 700

Summa kronor 2 034 000;

c) till *Länsbostadsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 034 000 kronor.

48:o) **Länsbostadsnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 130), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 20 000 kronor för expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsbostadsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 585 000 kronor.

49:o) **Statens nämnd för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 135 och 136), vilket innebär en anslagsökning med 3 300 kronor för arvodeshöjningar samt automatiska utgiftstegringar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för samlingslokaler* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 28 900 kronor.

50:o) **Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 136), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

51:o) **Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 136 och 137) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

52:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt ordsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 137), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ordsombud* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

53:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 137 och 138), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

Olycksfallsförsäkring och arbetarskydd.

54:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 72, s. 139—141) föreslagit riksdagen att dels besluta, att å personalförteckningen för försäkringsrådet 2 kanslibiträdestjänster i Ca 11 skola utbytas mot 2 kontoristtjänster i Ca 13, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Försäkringsrådet: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 698 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 569 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att arbetsgivar- och arbetarrepresentanternas årsarvoden höjas från 3 504 kronor till 3 900 kronor, att läkarledamöterna erhålla arvoden efter 7 000 kronor om året mot f. n. 6 300 kronor samt att ersättningen till suppleant för arbetsgivar- eller arbetarrepresentant höjes från 15 till 20 kronor för dag. Förordade höjningar kräva en

uppräknning av arvodesposten med 9 100 kronor. Reglerad befordringsgång, löneklassuppflyttningar, chefslönerregleringen och ökning av rörligt tillägg medföra en ökning av medelsbehovet med 118 039 kronor.

Till det försäkringsråd, som jämte försäkringsrådets ordförande tjänstgör såsom gruppordförande, utgår f. n. ett arvode av 1 200 kronor. Detta föreslås höjt med 300 kronor till 1 500 kronor.

Slutligen föreslås att två kanslibiträdestjänster i Ca 11 utbytas mot lika många kontoristtjänster i Ca 13 samt att en kanslibiträdestjänst i Ce 11 inrättas i utbyte mot en biträdestjänst i reglerad befordringsgång. Härför erforderlig anslagsökning beräknas till 1 416 kronor.

Anslaget höjes sålunda med 128 855 kronor eller i avrundat belopp 129 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må

a) besluta, att å personalförteckningen för försäkringsrådet 2 kanslibiträdestjänster i Ca 11 skola utbytas mot 2 kontoristtjänster i Ca 13;

b) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	345 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	68 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	132 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	152 300

Summa kronor 698 000;

c) till *Försäkringsrådet*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 698 000 kronor.

55:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 142), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 3 700 kronor för sjukvård och övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 28 100 kronor.

56:o) **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 74, s. 142—150) föreslagit riksdagen att dels besluta att i personalförteckningen för riksförsäkringsanstalten antalet förste byråsekreterare i Ce 27 skall ökas med en, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Riksförsäkringsanstalten: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 087 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 975 000 kronor.

I anslutning till en av riksförsäkringsanstalten företagen översyn av statsskadeavdelningens organisation, innebärande att avdelningens nuvarande tre grupper ersättas med två sektioner, föreslås att en byråsekreterarbefattning i Ce 24 utbytes mot en förste byråsekreterartjänst i Ce 27. Merkostnaden beräknas till 1 572 kronor.

Då 1950 och 1951 års omläggningar av anstaltens organisation beslötos, förutsattes att jämkningar i organisationsplanerna kunde bli erforderliga. Särskilda medel anvisades för budgetåren 1950/51 och 1951/52 i syfte att medgiva en gradvis övergång till den nya organisationen och för att säkra medelsbehovet vid eventuella jämkningar. Riksförsäkringsanstalten har nu anmält dels att anstalten anser sig böra räkna med att personalminskningen enligt 1950 års omorganisation åtminstone tills vidare stannar vid ca 70 befattningshavare i stället för 92 och dels att de av 1951 års riksdag beslutade indragningarna å andra skaderegleringsbyråerna böra anstå tills anstaltens ämbetslokaler ombyggs. Anstalten har fördenskull hemställt, att å avlöningsanslaget för nästa budgetår medel åter anvisas för vissa tjänster vid första och fjärde samt andra skaderegleringsbyråerna.

Vad angår första och fjärde skaderegleringsbyråerna (1950 års omorganisation) vill departementschefen icke motsätta sig, att anstaltens avlöningsanslag uppräknas med ett visst belopp för att jämkningar skola kunna vidtagas. Då anstalten ställt i utsikt, att personalbehovet å dessa byråer efter hand som personalen blivit mera förfaren med den nya organisationen skall kunna ytterligare nedbringas utöver vad som hittills varit möjligt, är departementschefen icke beredd att föreslå, att mer än 115 000 kronor anvisas för jämkningar av 1950 års omorganisation.

För andra skaderegleringsbyråns vidkommande (1951 års omorganisation) räknar departementschefen med att omorganisationen, sedan medel i enlighet med förslag till årets riksdag anvisats till viss ombyggnad av ämbetsbyggnaden, skall kunna vara helt genomförd vid årsskiftet 1952—53. Det synes därför tillräckligt om halva årsbeloppet, eller 20 000 kronor, anvisas för täckande av de genom omorganisationens dröjsmål uppkommande avlöningskostnaderna.

Det för innevarande budgetår anvisade beloppet för övergångsanordningar, 30 000 kronor, kan med hänsyn till dessa förslag indragas. För automatiska ökningar beräknas ett belopp av 1 001 000 kronor. Läkarearvodena jämte ett för vikarier avsett belopp anses böra höjas med sammanlagt 5 100 kronor, varjämte arvodet till generaldirektörens ställföreträdare föreslås höjt med 300 kronor till 1 500 kronor.

Anslaget uppräknas sålunda med 1 112 972 kronor eller i runt tal 1 112 000 kronor.

Utskottet, som finner det beklagligt att den beslutade omorganisationen av riksförsäkringsanstalten icke kunnat genomföras i enlighet med

tidigare fastställda planer, förutsätter att den pågående rationaliseringsverksamheten inom anstalten fortsättes i den utsträckning som är möjlig.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) besluta att i personalförteckningen för riksförsäkringsanstalten antalet förste byråsekreterare i Ce 27 skall ökas med en;

b) fastställa följande avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 637 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	58 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 904 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 487 800
	<hr/>
	Summa kronor 6 087 000;

c) till *Riksförsäkringsanstalten*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 087 000 kronor.

57:o) **Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 75, s. 151 och 152) föreslagit riksdagen att till Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 585 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 433 000 kronor.

Medelsanvisningen föreslås ökad med 10 000 kronor till sjukvård m. m., med 2 000 kronor till reseersättningar, med 4 000 kronor till bränsle, lyse och vatten, med 137 000 kronor till övriga expenser, med 1 000 kronor till publikationstryck och med likaledes 1 000 kronor till övriga utgifter, medan under särskilda uppbördsmedel beräknas en med 3 000 kronor förhöjd inkomst.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 585 000 kronor.

58:o) **Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 153 och 154), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 18 000 kronor i anledning av höjda arvoden till ortsombuden m. fl., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 303 000 kronor.

59:o) **Bidrag till fiskares försäkring.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 156), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till fiskares försäkring* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

60:o) **Arbetskyddsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 80, s. 156—158) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Arbetskyddsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 833 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 693 000 kronor.

En ritartjänst i Cg 20 föreslås placerad på extra-ordinarie stat. Chefslöne-regleringen och automatiska utgiftsstegringar föranleda uppräknig av anslaget med 135 899 kronor. Arvodet till generaldirektörens ställföreträdare föreslås höjt med 300 kronor till 1 500 kronor samt arvoden till överläkaren och biträdande läkaren med 800 resp. 600 kronor. Till semestervikarier för läkarna erfordras med hänsyn härtill ytterligare 150 kronor. Två biträdestjänster i reglerad befordringsgång föreslås skola utbytas mot två kanslibitradestjänster i Ce 11. Merkostnaden beräknas till 2 208 kronor.

Anslaget ökas sålunda med $(135\ 899 + 300 + 800 + 600 + 150 + 2\ 208)$ 139 957 kronor eller i runt tal 140 000 kronor.

I en inom andra kammaren av fröken *Elmén* och herr *Nihlfors* väckt motion (II: 361) hemställes att riksdagen måtte besluta, att å arbetskyddsstyrelsen inrättas två kanslibitradestjänster med placering på resp. tekniska byrån och kansliavdelningen samt en kontoristtjänst med placering som generaldirektörens handsekreterare, därvid en kanslibitrades- och två kontorsbitradestjänster kunna indragas.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola två biträdestjänster i reglerad befordringsgång utbytas mot två kanslibitradestjänster i Ce 11. Med hänsyn härtill kan utskottet icke förorda någon ytterligare uppflyttning av tjänster. Huruvida behov föreligger för anställande av en kontorist som handsekreterare åt generaldirektören är en fråga som enligt utskottets mening i första hand bör prövas av Kungl. Maj:t. Utskottet kan således icke tillstyrka ifrågavarande motion.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 361

a) fastställa följande avlöningsstat för arbetskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	390 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	47 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	203 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	191 700
	Summa kronor 833 000;

b) till *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 833 000 kronor.

61:o) *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 158—160), vilket innebär en anslagshöjning med 20 000 kronor i anledning av ökad medelsanvisning till bl. a. expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 112 000 kronor.

62:o) *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 82, s. 160 och 161) föreslagit riksdagen att dels besluta, att å personalförteckningen för yrkesinspektionen 1 yrkesinspektrisassistenttjänst i Ca 22 å övergångsstat skall utgå samt 11 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 skola utbytas mot 11 kanslibiträdestjänster i Ca 11, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 896 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår uppförts med 1 565 000 kronor.

Ett förslag om anställande av ytterligare en läkare kan departementschefen icke biträda. Däremot tillstyrkes att för löneklassuppflyttning och reglerad befordringsgång samt i anledning av ökning av det rörliga tillägget beräknas ett belopp av 318 604 kronor. För höjning av läkararvodena och ett för semestervikarier avsett belopp beräknas 1 200 resp. 100 kronor.

11 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 föreslås skola utbytas mot lika många kanslibiträdestjänster i Ca 11. Merkostnaderna beräknas till 11 400 kronor.

Anslaget höjes sålunda med 331 304 kronor eller i runt tal 331 000 kronor.

En å övergångsstat uppförd tjänst som yrkesinspektrisassistent i Ca 22 kan numera utgå ur personalförteckningen.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sten m. fl.* (I: 185) och den andra inom andra kammaren av fröken

Elmén och herr *Jonsson* i Järvsand (II: 266), vari hemställes att riksdagen måtte besluta att kontorsbiträdestjänsten i Ca 8 inom skogsyrkesinspektionens norra distrikt utbytes mot en kanslibiträdestjänst i Ca 11,

dels en inom andra kammaren av herr *Nihlfors m. fl.* väckt motion (II: 360), i vilken hemställes att riksdagen måtte besluta, att inom allmänna yrkesinspektionen 11 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 utbytas mot kansliskrivartjänster i Ca 15 samt 4 kontorsbiträdestjänster mot kanslibiträdestjänster i Ca 11,

dels ock en inom andra kammaren av fröken *Elmén m. fl.* väckt motion (II: 363), vari hemställes, att riksdagen måtte besluta att en läkartjänst inrättas vid yrkesinspektionen med stationsort i Göteborg och med huvudsaklig verksamhet förlagd till sjätte distriktet men även fjärde, sjunde och åttonde distriktet, och att härför anslås ett belopp av 6 000 kronor.

Angående de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna I: 185, II: 360 och II: 363.

Utskottet får erinra om att enligt Kungl. Maj:ts förslag elva kontorsbiträdestjänster i Ca 8 skola utbytas mot elva kanslibiträdestjänster i Ca 11. I anledning härav kan utskottet icke biträda yrkandet i motionerna I: 185 och II: 266 samt II: 360 om ytterligare uppflyttningar av tjänster.

Den i motionen II: 363 berörda frågan om inrättande av en läkartjänst vid yrkesinspektionen med stationsort i Göteborg bör enligt utskottets mening i första hand prövas av Kungl. Maj:t. Utskottet avstyrker således även nämnda motion.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 185 och II: 266, II: 360 samt II: 363

a) besluta, att å personalförteckningen för yrkesinspektionen 1 yrkesinspektrisassistenttjänst i Ca 22 å övergångsstat skall utgå samt 11 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 skola utbytas mot 11 kanslibiträdestjänster i Ca 11;

b) fastställa följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	996 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, ...	14 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	424 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	461 200

Summa kronor 1 896 000;

c) till *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 896 000 kronor.

63:o) **Yrkesinspektionen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 83, s. 161—163) föreslagit riksdagen att till Yrkesinspektionen: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 451 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 389 000 kronor.

Anslagsposten till sjukvård uppräknas med 3 000 kronor. Utgifterna för reseersättningar uppgingo under budgetåret 1950/51 enligt arbetarskyddsstyrelsens uppgifter till 274 955 kronor och enligt riksräkenskapsverkets specialredovisning till 310 839 kronor. Enligt vad departementschefen inhämtat är det lägre beloppet missvisande på grund av vissa bokföringstekniska förhållanden. De verkliga utgifterna uppgingo till det av riksräkenskapsverket redovisade beloppet. Då det anses angeläget, att yrkesinspektionens inspektionsverksamhet i möjligaste mån fortsätter i samma omfattning som under år 1950, bör reseanslaget höjas. Ökningen föreslås dock begränsad till 50 000 kronor. För bränsle, lyse och vatten beräknas en utgiftsökning med 1 000 kronor och för övriga expenser med 8 000 kronor.

Anslaget uppräkas sålunda med (3 000 + 50 000 + 1 000 + 8 000) 62 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Yrkesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 451 000 kronor.

64:o) **Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 164), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 80 000 kronor.

65:o) **Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 164), vilket innebär en anslagsminskning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

Folkpensionering m. m.

66:o) **Pensionsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 87, s. 165—169) föreslagit riksdagen att dels besluta, att en av de i personalförteckningen för pensionsstyrelsen upptagna befattningarna som förste kontorsskrivare i lönegrad Ca 21 skall föras å övergångsstat, dels fastställa av

departementschefen förordad avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tilllämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Pensionsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 4 707 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 927 000 kronor.

Departementschefen anmäler att pensionsstyrelsen förordnat fem ordinarie befattningshavare (två i Ca 11 och tre i Ca 8) att mot vikariatslön bestrida göromål, som eljest ankomma på tjänsteman i högre lönegrader (en i lönegrad 15, en i 13 och tre i 11). Då hänsyn härtill icke tagits vid medelsberäkningen, har styrelsen hemställt om medgivande att under innevarande budgetår bestrida avlöningskostnaderna för ifrågavarande förordnanden från ordinarieposten i stället för icke-ordinarieposten. Kungl. Maj:t har den 21 december 1951 lämnat styrelsen det begärda medgivandet.

Den betydande avgången av personal från försäkringsbyråns maskinavdelning har fortsatt och medfört avsevärda svårigheter vid fullgörande av avdelningens uppgifter. Med hänsyn till nödvändigheten av att utbetalningen av folkpensionerna icke äventyras och efter en inom civildepartementet företagen undersökning av löneförhållandena för hålkortspersonal har Kungl. Maj:t den 30 november 1951 bemyndigat pensionsstyrelsen att å avdelningen inrätta en befattning i Ce 23, en i Ce 19, 4 i Ce 13 samt 3 i Ce 11. I avbidan på resultatet av de ytterligare undersökningar, som torde komma att företagas beträffande lönegradsplaceringen för med hålkortsarbete sysselsatt personal, beräknas för nästa budgetår medel i enlighet med Kungl. Maj:ts nyssnämnda beslut. Samtidigt bortfalla avlöningskostnaderna för 8 lägre tjänster (4 i Cg 9 och 4 i Cg 7). En befattning som förste kontorsskrivare i Ca 21 bör föras på övergångsstat. Med hänsyn till den fortgående ökningen av antalet folkpensionärer beräknas medel för anställande av ytterligare 4 biträden.

Arvodet till generaldirektörens ställföreträdare föreslås höjt från 1 200 till 1 500 kronor, för överläkaren från 10 008 till 11 004 kronor samt för envar av 5 biträdande läkare från 6 000 till 6 600 kronor.

Departementschefens förslag medföra ett ökat medelsbehov av 43 312 kronor. Till löneklassuppflyttningar och rörligt tillägg beräknas 62 000 resp. 710 752 kronor. Å andra sidan bör anslaget till följd av minskade kostnader i samband med kommunindelningsreformen räknas ned med 35 400 kronor. Anslaget höjes sålunda med 780 664 kronor, vilket belopp avrundas till 780 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

- a) besluta, att en av de i personalförteckningen för pensionsstyrelsen upptagna befattningarna som förste kontorsskrivare i lönegrad Ca 21 skall föras å övergångsstat;

b) fastställa följande avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 679 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	60 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 820 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 147 700
	Summa kronor 4 707 000;

c) till *Pensionsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 4 707 000 kronor.

67:o) **Pensionsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 88, s. 169—171) föreslagit riksdagen att till *Pensionsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 054 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 975 000 kronor.

Anslagsposten till kostnader för folkpensionernas utbetalande uppräknas med 49 000 kronor, posten till övriga expenser med 45 000 kronor, posten till publikationstryck med 1 500 kronor och posten till övriga utgifter med 2 000 kronor, varjämte inkomstposten ökas med 18 000 kronor.

Anslaget höjes sålunda med 79 500 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 054 500 kronor.

68:o) **Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 171), vilket innebär en anslagsökning med 22 500 kronor för höjning av ortsombudens arvoden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen*: *Pensionsstyrelsens ortsombud* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 392 500 kronor.

69:o) **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 175), vilket innebär en anslagsökning med 400 000 kronor i anledning av att postverkets kostnader ökas från 25 till 30 öre per utbetalning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 600 000 kronor.

70:o) Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet. Kungl. Maj:t har (punkt 93, s. 175—178) föreslagit riksdagen att till Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 11 615 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 9 375 000 kronor.

Det senaste årets löne- och prisstegringar ha avsevärt ökat kostnaderna för pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet. Anslaget anses av denna anledning böra höjas med 2 055 000 kronor. Till vård å lasarett och lupus-hem beräknas en anslagsökning av 50 000 kronor.

Pensionsstyrelsen har icke föreslagit ökad medelsanvisning till styrelsens yrkesutbildande verksamhet men har hemställt, att det nu för styrelsens bidrag gällande maximibeloppet av 2 000 kronor per person och år höjes till 2 500 kronor. Enligt departementschefen bör denna höjning tills vidare begränsas till 300 kronor.

Till bidrag till maskinanskaffning vid igångsättande av självständig verksamhet, invalidvagnar m. m. ha för innevarande budgetår beräknats 175 000 kronor. Under budgetåret 1950/51 uppgingo kostnaderna till ca 276 000 kronor. Pensionsstyrelsen har hemställt, att ytterligare 175 000 kronor anvisas för nästa budgetår. Departementschefen kan icke tillstyrka, att för ändamålet beräknas större ökning än med 100 000 kronor. Slutligen beräknas för resor ytterligare 35 000 kronor.

Anslaget höjes alltså med 2 240 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herrar *Jonsson* i Järvsand och *Andersson* i Alfredshem väckt motion (II: 122) hemställes, att riksdagen måtte besluta att dels maximibeloppet vid yrkesutbildning ändras från 2 000 kronor till 2 500 kronor, dels medelsbehovet för igångsättande av självständig verksamhet beräknas till 350 000 kronor, vilket innebär en uppräknig med 175 000 kronor, och dels till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1952/53 anvisas ett reservationsanslag av 11 690 000 kronor i stället för av departementschefen föreslagna 11 615 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen.

Utskottet tillstyrker departementschefens förslag, vilket torde medgiva icke oväsentligt förbättrade möjligheter i fråga om bidragsgivningen till yrkesutbildning och igångsättande av självständig verksamhet. Av detta ställningstagande följer, att utskottet avstyrker motionen II: 122.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 122 till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 11 615 000 kronor.

71:o) **Bidrag till sjukkassor.** Kungl. Maj:t har (punkt 95, s. 179 och 180) föreslagit riksdagen att till Bidrag till sjukkassor för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 60 900 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår anvisats med 56 400 000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 december 1951 ha utredningsmän tillkallats för översyn av den allmänna sjukförsäkringen, yrkesskadeförsäkringen samt vissa hjälpformer vid havandeskap och barnsörd. Avsikten är, att såväl sjukförsäkringsförmånerna som sjukförsäkringens finansiering skola omprövas, varvid det ankommer på utredningsmännen att eftersträva sådana ändringar i de tidigare beslutade reglerna att förutsättningar skapas för ett genomförande av en effektiv allmän sjukförsäkring. En viktig uppgift för utredningsmännen är också att undersöka möjligheterna till en samordning mellan sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen främst beträffande de olycksfall, som endast föranleda en kortare tids arbetsoförmåga. I avbidan på utredningen av denna fråga torde det av socialvårdskommittén framlagda förslaget till ny lag om yrkesskadeförsäkring icke komma att föreläggas riksdagen.

Även om sålunda frågan om den allmänna sjukförsäkringen upptages till förnyad behandling anses det angeläget, att den nuvarande frivilliga sjukförsäkringen göres effektivare i avbidan på den allmänna försäkringens ikraftträdande. 1951 års riksdag biföll ett förslag om slopande av bestämmelserna om maximering av statsbidraget till de erkända sjukkassorna i vad angår ersättning för läkarvård. Härigenom ha sjukkassorna erhållit viss ökning av statsbidraget. Proposition har vidare avlåtits till årets riksdag om ändringar i sjukkasseförordningen. Dessa ändringar förutsätts emellertid icke kunna påverka statsbidraget till sjukkassorna under nästa budgetår i sådan utsträckning, att särskild uppräknings av anslaget av denna anledning är motiverad. Anslaget anses därför redan i statsverkspropositionen kunna upptagas med definitivt beräknat belopp.

Främst på grund av att den av sjukkassorna utgivna ersättningen för läkarvård och annan sjukvård än sjukhusvård stigit avsevärt, torde det för innevarande budgetår anvisade anslaget enligt pensionsstyrelsens beräkning komma att överskridas med ca 2 000 000 kronor. En motsvarande ökning av statsbidraget — utöver den ökning som föranledes av det stigande medlemsantalet — beräknas under nästa budgetår. I enlighet härmed uppskattas medelsbehovet under anslaget till 60 900 000 kronor.

Utskottet, som erinrar att riksdagen numera med bifall till andra lagutskottets i dess utlåtande nr 16 gjorda hemställan bifallit Kungl. Maj:ts förenämnda proposition angående ändring i förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till sjukkassor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 60 900 000 kronor.

72:o) **Moderskapspenning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 180 och 181), vilket innebär en anslagsminskning med 200 000 kronor i anledning av nedgången i antalet fall med moderskapspenning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Moderskapspenning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

73:o) **Driften av centraldepån för blindas arbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97, s. 181—184), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 37 000 kronor, därav 20 200 kronor till lönekostnader samt 16 800 kronor till omkostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande stat för centraldepån för blindas arbeten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Stat.

1. Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	134 200
2. Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	88 800
	Summa kronor 223 000;

b) till *Driften av centraldepån för blindas arbeten* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 223 000 kronor.

74:o) **Bidrag till de blindas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 184), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de blindas förening* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 105 000 kronor.

Diverse.

75:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 99 och 100, s. 185) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1952/53 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 1 298 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* 5 400 kronor.

76:o) **Statens hyresråd: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 101, s. 185—187) föreslagit riksdagen att till Statens hyresråd: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 627 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 500 000 kronor.

Anslagsposten till arvoden åt ordförande m. fl. föreslås höjd med 10 000 kronor samt posten till ersättningar till kanslipersonal m. m. med dels 61 500 kronor, motsvarande den å helt år belöpande kostnaden för av Kungl. Maj:t under år 1951 medgivna arvodeshöjningar för rådets personal, och dels 5 500 kronor för löneklassuppflyttningar. Samtliga arvoden till ledamöter och suppleanter för dem föreslås skola höjas med tio kronor, vilket medför en ökning av medelsbehovet med ca 15 000 kronor. Ersättningarna till extra föredragande höjas med 20 kronor. Kostnadsökningen beräknas till ca 5 000 kronor för år.

Vidare erinras att Kungl. Maj:t den 7 december 1951 uppdragit åt hyresrådet att i samråd med bostadsstyrelsen, statistiska centralbyrån och pris-kontrollnämnden verkställa en statistisk undersökning rörande utvecklingen av de faktiska utgifterna för fastighetsförvaltning under åren 1949—1951. Undersökningen, som skall omfatta högst 5 000 fastigheter, skall bedrivas så, att bearbetningen av uppgifter för ett urval av ca 500 fastigheter kan vara avslutad före den 1 juli 1952. Kostnaderna beräknas till ca 80 000 kronor, varav för ett vart av budgetåren 1951/52 och 1952/53 för avlöningar 30 000 kronor och för omkostnader 10 000 kronor. Under förevarande anslag beräknas därför för nästa budgetår ett belopp av 30 000 kronor för avlöningar till den med undersökningen sysselsatta personalen.

Anslaget uppräknas sålunda med 127 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 627 000 kronor.

77:o) *Statens hyresråd: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 187 och 188), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 14 000 kronor, därav 4 000 kronor till expenser och 10 000 kronor för omkostnader i anledning av den under nästföregående punkt nämnda statistiska undersökningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 51 000 kronor.

78:o) *Ersättning för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* Kungl. Maj:t har (punkt 103, s. 188—193) föreslagit riksdagen att till *Ersättning för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

Anslaget är under något avvikande rubrik för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Från detta anslag utgå ersättningar för skador, som genom brott åstadkommits av rymlingar från fångvårdsanstalter, ungdomsvårdsskolor, alkoholistanstalter och sinnessjukhus.

Ersättningar från anslaget, vilka prövas av Kungl. Maj:t, ha ansetts endast kunna beviljas för skador, som åstadkommas av rymlingar. Denna begränsning har vållat betydande svårigheter i tillämpningen och stundom lett till resultat, som ur saklig synpunkt varit mindre tillfredsställande. En utvidgning av ersättningsmöjligheterna är därför motiverad. Då regleringen endast har provisorisk karaktär och erfarenheterna av hithörande spörsmål ännu äro relativt begränsade, anses det dock tillrådligt att gå fram med stor försiktighet.

Olägenheterna av de nu gällande reglerna ha framför allt föranletts av två omständigheter: dels beviljas ersättning icke för skador, som vållas av permittenter, och dels har tvekan rätt, huruvida begreppet rymning kan ges en så vidsträckt innebörd, att personer, som avvikit under permission, kunna betraktas som rymmare i regleringens bemärkelse. *Ungdomsvårdsskoleutredningen* har framlagt ett förslag, som innebär en utvidgning av ersättningsmöjligheterna. Enligt förslaget skall sålunda skada av permittent likställas med skada av rymmare, och såsom rymmare skall anses icke blott den, som olovligen avvikit från själva anstalten, utan även den, som missbrukat sin permission genom att hålla sig undan. Dessutom förordas, att regleringen utvidgas till att omfatta skador av frigångare och personer, som utackorderats genom anstaltens försorg utan att utskrivning ägt rum. Gränsen för statens ansvar skall alltså enligt förslaget gå vid utskrivningen.

Enligt departementschefen kan det ifrågasättas, huruvida tillräckliga skäl föreligga att nu utsträcka statens ansvar så långt, som utredningen avsett. Departementschefen hyser icke någon tvekan om att skador, som åstadkommas under kortvarig permission eller under rymning i anslutning till dylik permission, böra inordnas under den provisoriska regleringen. Med permission bör härvid, såsom utredningen föreslagit, likställas s. k. frigång. Kommer denna utvidgning av ersättningsmöjligheterna till stånd undanröjas i allt väsentligt de olägenheter, som äro förknippade med den nuvarande ordningen. Framför allt vinnes, att ersättning i avsevärt större utsträckning än nu kan lämnas för skador, som åstadkommas i anstaltens närhet. Härigenom skulle många konflikter mellan anstalterna och ortsbefolkningen kunna om ej helt bortfalla så i varje fall mildras.

Innan ytterligare erfarenheter vunnits anser departementschefen det icke tillrådligt att utsträcka ersättningsmöjligheterna längre än som framgår av det anförda. Skador, som åstadkommas av utackorderade eller under mera långvarig permission eller under rymning i anslutning till dylik permission, lämnas sålunda tills vidare utanför regleringen.

Den förordade utvidgningen förutsätter att en gräns drages mellan kortvarig och långvarig permission. Att redan nu fixera denna gräns vid ett visst dagantal anses knappast böra komma i fråga. I stället förutsättes det få överlämnas åt Kungl. Maj:t att med ledning av de erfarenheter som kunna vinnas under tillämpningen pröva sig fram till en så tillfredsställande gränsdragning som möjligt.

På grund av vanskligheten att söka bedöma medelsbehovet under anslaget upptages detta med oförändrat belopp, 45 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Cassel* (I: 255) och den andra inom andra kammaren av herr *Birke* (II: 365), hemställas att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla att förslag med beaktande av i motionen anförda synpunkter måtte framläggas om slutlig reglering av statens ersättningskyldighet till person, vilken lidit skada genom åtgärder av vid sinnessjukhus eller vissa andra anstalter intagna.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen I: 255.

Utskottet. Av vad departementschefen anfört framgår att de nuvarande bestämmelserna enligt vilka ersättning endast kan beviljas för skador, som åstadkommas av rymlingar, bl. a. lett till ur saklig synpunkt otillfredsställande resultat. Ersättning utgår sålunda icke för skador, som vållas av permittenter, och det har vidare befunnits tveksamt huruvida avvikande under permission kan anses som rymning i regleringens mening. Enligt de riktlinjer, som departementschefen uppdragit för den fortsatta verksamheten, skola skador, som åstadkommas under kortvarig permission eller under rymning i anslutning till dylik permission, medföra rätt till ersättning. Ur rättvisesynpunkter synes en sådan utvidgning av ersättningsmöjligheterna önskvärd och utskottet kan därför tillstyrka det föreliggande förslaget.

Mot medelsberäkningen har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Vad härefter angår yrkandet i motionerna I: 255 och II: 365 beträffande slutlig reglering av statens ersättningskyldighet på förevarande område är utskottet icke berett att tillstyrka utredning härom, innan ytterligare erfarenheter vunnits.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

a) att riksdagen må till *Ersättning för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor;

b) att motionerna I: 255 och II: 365 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

79:o) **Internationellt socialpolitiskt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 194), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 30 000 kronor i anslutning till belastningen under budgetåret 1950/51, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 780 000 kronor.

80:o) **Understöd åt utlandssvenskar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 194 och 195), vilket innebär en nedräkning med 125 000 kronor i anledning av minskade utgifter för verksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt utlandssvenskar m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

81:o) **Bidrag till utlandssvenskarnas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 195—197), vilket innebär en anslagsminskning med 44 000 kronor med hänsyn till fortsatt minskning av livsmedels-sändningarna till svenskar i utlandet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utlandssvenskarnas förening* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 104 000 kronor.

82:o) **Understöd åt flyktingar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 197 och 198), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt flyktingar m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 470 000 kronor.

83:o) **Social upplysningsfilm.** Kungl. Maj:t har (punkt 108, s. 198—200) föreslagit riksdagen att till Social upplysningsfilm för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

I början av december 1951 återstod för nyproduktion ett belopp av 16 000 kronor. Departementschefen anser det önskvärt, att filmverksamheten får fortgå även under nästa budgetår.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Fritjof Thun* och *Edvin Thun* (I: 58) samt den andra inom andra kammaren av herr *Lundberg m. fl.* (II: 66) hemställes, att riksdagen måtte för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor till social upplysningsfilm.

Angående de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 66.

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet det önskvärt att filmverksamheten fortsättes under nästa budgetår. Däremot kan utskottet icke tillstyrka yrkandet i motionerna I: 58 och II: 66 att medel för ändamålet anvisas med högre belopp än departementschefen föreslagit.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 58 och II: 66 till *Social upplysningsfilm* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

84:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 200), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 100 000 kronor med hänsyn till bl. a. ökade krav å anslaget genom de sedan ingången av 1951 inträdda löneökningarna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 650 000 kronor.

85:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 200), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

86:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 200), vilket innebär en anslagsminskning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 kronor.

87:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 13: Mödrahjälp;

punkten 14: Mödrahjälpsnämnderna;

punkten 15: Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor;

punkten 16: Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor;

punkten 24: Allmänna barnbidrag;

punkten 26: Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott;

punkten 44: Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar;

punkten 45: Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader;

punkten 46: Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen;

punkten 47: Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar;

punkten 48: Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader;

punkten 49: Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen;

punkten 56: Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet;

punkten 62: Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån;

punkten 63: Hyresrabatter för mindre bemedlade, barnrika familjer;

punkten 64: Särskilda bostadsrabatter;

punkten 65: Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden;

punkten 66: Bidrag till inrättande av pensionärshem;

punkten 77: Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.;

punkten 78: Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.;

punkten 90: Bidrag till folkpensioner m. m.;

punkten 91: Indextillägg å folkpensioner;

punkten 94: Särskilda barnbidrag till änkers och invaliders barn m. m.; vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 14 mars 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Näsgård, Ohlon, fröken Andersson, herrar Leander, Eric Ericson, Näsström, Sundelin, Bergh, Ragnar Persson, Bergman och Fridolf Jansson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Bergström, Andersson i Malmö, Mårtensson i Uddevalla, Lindholm, Rubbestad, Ståhl, Johansson i Mysinge, Kollberg, Thapper, fröken Elmén, herrar Persson i Växjö, Birke, fru Ericsson i Luleå och herr Gustafsson i Skellefteå;

dock att vid behandlingen av punkterna 62:o)—87:o) deltagit herr Söderquist i stället för herr Ohlon, herr Gustafsson i Stockholm i stället för herr Bergström och herr Åkerström i stället för herr Andersson i Malmö.

Reservationer.

1) vid *punkten 26:o)* (Ferieresor för barn)

a) av herrar *Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Birke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Då de nuvarande avgiftsbestämmelserna beslutats av riksdagen så sent som 1951 och då de föreslagna reglerna snarast synas innebära en ytterligare komplikation i stället för en förenkling, kan utskottet icke tillstyrka ett frångående av gällande bestämmelser i denna del. Däremot har utskottet icke funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag beträffande inkomstprövningen och höjningen av inkomstgränserna.

Vid ett bibehållande av de nuvarande avgiftsbestämmelserna torde anslaget kunna uppföras med ett till 2 550 000 kronor begränsat belopp eller 150 000 kronor mindre än departementschefen beräknat.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II:258 godkänna av utskottet i det föregående förordade ändringar i bestämmelserna rörande ferieresor för barn;

b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 550 000 kronor.»

b) av herr *Kollberg* och fru *Ericsson* i Luleå.

2) vid *punkten 31:o*) (Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar) av herr *Ohlon*, fröken *Andersson*, herrar *Sundelin*, *Ståhl*, *Kollberg*, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå.

3) vid *punkten 38:o*) (Bidrag till erkända arbetslöshetskassor) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh*, *Skoglund* i Doverstorp och *Birke*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka en minskning av anslaget och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Av vad departementschefen anført framgår att den av utskottet i tidigare sammanhang påtalade tendensen till ökade utbetalningar i nuvarande arbetsmarknadsläge kunnat motverkas genom åtgärder, som vidtagits för att minska säsongarbetslösheten inom byggnadsfacken. Huvudsakligen av denna anledning anses anslaget kunna nedsättas från 17 000 000 till 14 000 000 kronor. Då belastningen under budgetåret 1950/51 utgjorde endast cirka 11 600 000 kronor synes även vid en begränsning av anslaget till 13 000 000 kronor utrymme erhållas för en eventuell ökad belastning i förhållande till nämnda budgetår, varför anslaget torde kunna minskas till detta belopp.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kronor.»

4) vid *punkten 39:o*) (Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh*, *Skoglund* i Doverstorp och *Birke*, vilka

ansett, att utskottet bort tillstyrka en minskning av anslaget och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Den i motionen II: 267 väckta frågan om avskaffande av det nuvarande systemet med beredskapsarbeten avser utskottet att behandla i annat sammanhang.

Såväl arbetsmarknadsstyrelsen som departementschefen räknar i huvudsak med oförändrat utgiftsbehov för arbetslöshetsbekämpande åtgärder under nästa budgetår, ehuru anslagsbehovet på grund av föreliggande reservation minskas från 17 600 000 till 13 800 000 kronor. Enligt utskottets mening böra i nuvarande arbetsmarknadsläge ansträngningarna i ökad grad inriktas på överflyttning till andra arbetsområden av de hjälpsökande arbetslösa.

Med hänsyn härtill synes utgiftsbehovet under förevarande anslag kunna icke oväsentligt begränsas såsom exempelvis beträffande beredskapsarbeten, arkivarbeten och steninköp. Den härav föranledda anslagsminskningen beräknar utskottet till 3 800 000 kronor, varför anslaget sålunda för nästa budgetår bör uppföras med 10 000 000 kronor.

Under återopandande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till
Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av
10 000 000 kronor.»

5) vid *punkten 45:o* (Bostadsstyrelsen: Avlöningar) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh* och *Birke*, vilka ansett, att utskottet bort föreslå minskad medelsanvisning med 80 000 kronor och att därför

dels tredje stycket i utskottets yttrande på s. 32 bort ersättas med text av följande lydelse:

»Vad härefter angår medelsberäkningen finner utskottet anledning erinra om den prövning, som 1951 års riksdag underkastade styrelsens organisation. Samtidigt som vissa befattningar indrogos uppräknade riksdagen styrelsens avlöningsanslag med 60 000 kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag för att möjliggöra ett provisoriskt tillgodoseende av uppkommande personalbehov. Av dessa medel belöpa 54 000 kronor på anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal och återstoden på anslagsposten till rörligt tillägg. Vidare har 1951 års riksdag vid höstsessionen medgivit, att styrelsens icke-ordinariepost må för innevarande budgetår överskridas med högst 50 000 kronor i anledning av utvidgningen från och med den 1 januari 1952 av den statliga långivningen för bostadsbyggnadsändamål. I anslagsberäkningen för nästa budgetår ha under icke-ordinarieposten inräknats dels nämnda 54 000 kronor, dels ock medel för ett helt budgetår i anledning av det medgivna överskridandet för innevarande budgetår eller 100 000 kronor. Under icke-ordinarieposten äskas sålunda för nästa budgetår för tillfällig personalförstärkning sammanlagt 154 000 kronor. Härutöver be-

räknas för nästa budgetår en ytterligare förstärkning av styrelsens personalorganisation, innebärande en uppräknig av nämnda anslagspost med cirka 65 000 kronor.

I betraktande av dels de medel, som sålunda begäras för tillfällig personalförstärkning, dels att den föreslagna decentraliseringen av ärenden till länsbostadsnämnderna bör föranleda minskning av styrelsens personalbehov, dels ock att pågående utredningar på bostadsväsendets område kunna komma att påverka styrelsens organisation, kan utskottet icke för närvarande tillstyrka att medel anvisas för de ifrågasatta personalförstärkningarna, innebärande anställande av tre biträden, inrättande av en byråingenjörstjänst i Ce 24 och en byrådirektörstjänst i Ce 31 i utbyte mot en ingenjörsbefattning i Ce 21 samt förstärkning av teknisk-ekonomiska utredningsbyrån. Den härav föranledda minskningen av medelsbehovet under avlöningsanslaget beräknar utskottet till 80 000 kronor.»

dels ock att utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag

a) besluta, att å personalförteckningen för bostadsstyrelsen antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med två, antalet förste byråingenjörer i Ce 29 ökas med två samt antalet förste byråingenjörer i Ce 27 minskas med en;

b) fastställa följande avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	464 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	73 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal...	1 636 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	15 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	671 000

Summa kronor 2 859 000;

c) till *Bostadsstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 859 000 kronor;»

6) vid *punkten 60:o*) (Arbeterskyddsstyrelsen: Avlöningar) av fröken *Elmén*.

7) vid *punkten 62:o*) (Yrkesinspektionen: Avlöningar) av herrar *Söderquist, Ståhl, Kollberg*, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 185 och II: 266 samt II: 363, såvitt angår uppflyttning av en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 till kanslibiträdestjänst i Ca 11 samt inrättande av ytterligare en läkartjänst vid yrkesinspektionen, och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Departementschefen har föreslagit att 11 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 skola utbytas mot lika många kanslibiträdestjänster i Ca 11. Härigenom kommer ett kontorsbiträde å varje distrikt inom den allmänna yrkesinspektionen att placeras i den högre lönegraden. Utskottet har icke funnit någon anledning till erinran mot detta förslag men har av skäl, som anföras i motionerna I: 185 och II: 266, ansett sig böra tillstyrka att jämväl en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 inom skogsinspektionens norra distrikt uppflyttas till kanslibiträdestjänst i Ca 11. Merkostnaden uppgår till 564 kronor. Någon uppräknings av anslaget i anledning härav synes icke erforderlig.

Inom yrkesinspektionen finnas för närvarande två arvodesanställda läkare, knutna till första respektive andra distriktet med stationeringsort i Stockholm. Arbetarskyddsstyrelsen har nästa budgetår liksom tidigare hemställt om anvisande av medel för ytterligare en läkare med stationeringsort i Göteborg. Departementschefen har icke ansett sig kunna biträda detta förslag. I motionen II: 363 yrkas bifall till arbetarskyddsstyrelsens förslag, varvid som skäl åberopas bland annat svårigheter för de nuvarande läkarna att medhinna uppgifter berörande andra distrikt än dessa för vilka de i första hand äro avsedda. Under erinran om att redan 1938 års arbetarskyddskommitté föreslagit att en yrkesläkare skulle finnas på varje distrikt och då de områden, för vilka den nu föreslagna läkaren avses, äro starkt industrialiserade och kräva en ökad specialisering av läkarbehovet, tillstyrker utskottet motionens förslag att medel beräknas för en läkare med stationeringsort i Göteborg. För denne bör avses samma arvode som departementschefen föreslagit för de nu befintliga tjänsterna eller 6 600 kronor för år, varjämte till semestervikarie bör beräknas ett belopp av 550 kronor.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 360 samt med bifall till motionerna I: 185 och II: 266 samt II: 363

a) besluta, att å personalförteckningen för yrkesinspektionen 1 yrkesinspektrissistenttjänst i Ca 22 å övergångsstat skall utgå samt 12 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 skola utbytas mot 12 kanslibiträdestjänster i Ca 11;

b) fastställa följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	996 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	21 450
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	424 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	461 200

Summa kronor 1 903 150;

c) till *Yrkesinspektionen: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 903 150 kronor.»

8) vid *punkten 78:o*) (Ersättning av skador vållade av vissa rymlingar m. fl.) av fröken *Andersson*, herrar *Sundelin*, *Bergh*, *Skoglund* i Dovers-
torp, *Kollberg* och *Birke*, vilka ansett, att

dels de tre första styckena i utskottets yttrande på s. 49 bort ersättas med text av följande lydelse:

»Av vad departementschefen anfört framgår att de nuvarande bestämmelserna enligt vilka ersättning endast kan beviljas för skador, som åstadkommas av rymlingar, bland annat lett till ur saklig synpunkt otillfredsstillande resultat. Ersättning utgår sålunda icke för skador, som vållas av permittenter, och det har vidare befunnits tveksamt huruvida avvikande under permission kan anses som rymning i regleringens mening. Enligt de riktlinjer, som departementschefen uppdragit för den fortsatta verksamheten, skola skador, som åstadkommas under kortvarig permission eller under rymning i anslutning till dylik permission, medföra rätt till ersättning.

Ungdomsvårdsskoleutredningen har ansett att statens ersättningsskyldighet bör gå längre och gränsen sättas vid utskrivningen från anstalt. Med hänsyn till den olikhet i uppfattningarna som sålunda kommit till uttryck och till de skäl som anförts i motionerna I: 255 och II: 365, har utskottet blivit övertygat om att ersättningsfrågan bör göras till föremål för utredning i syfte att slutligt reglera statens skyldighet på förevarande område. Utskottet har dock intet att erinra mot att förekommande ersättningsfrågor tills vidare prövas i enlighet med de av departementschefen föreslagna riktlinjerna.

Mot medelsberäkningen har utskottet icke funnit anledning till erinran.»

dels ock utskottets hemställan i nedan angiven del bort ha följande lydelse:

»b) att riksdagen må i anledning av motionerna I: 255 och II: 365 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört.»

9) vid *punkten 83:o*) (Social upplysningsfilm) av fröken *Andersson*, herrar *Sundelin*, *Bergh*, *Fridolf Jansson*, *Skoglund* i Dovers-
torp, *Rubbestad* och *Birke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet hyser i likhet med statskontoret den uppfattningen, att filmverksamheten utgör ett sådant ändamål, där möjlighet till tillfällig begränsning av statsutgifterna föreligger. I enlighet härmed kan utskottet icke tillstyrka att medel för verksamheten anvisas för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med avslag å Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 58 och II: 66 besluta att reservationsanslaget till *Social upplysningsfilm* icke skall uppföras å riksstaten för budgetåret 1952/53.»